JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1859. **Zaturdag, 29 Januarij.** **N°. 9.**

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co., te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te ***Amsterdam.***

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................... *f* 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*.......... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*................ „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

Buitenzorg, den 26sten Januarij 1859. (No. 22).
(*Staatsblad No.* 5.)

Gelezen, enz.

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Met aanvulling der bepaling voorkomende bij staatsblad 1858, No. 45, te bepalen, dat deelgeregtigden aan het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren, vallende in de termen van die bepaling, zich binnen één jaar, gerekend van heden, hebben aan te melden bij het bestuur van het fonds, tot regeling van hetgeen zij ter zake dier bepaling aan het fonds nog moeten bijdragen, op verbeurte van het regt op bedeeling voor hunne weduwen en kinderen, over een hooger cijfer dan het vast tractement of de inkomsten, verbonden aan het hoofdambt;

Kunnende de aanzuivering dezer bijdragen, voor zoo ver het verledene betreft, geschieden in twaalf gelijke maandelijksche termijnen.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal;
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Buitenzorg, den 19den Januarij 1859. (No. 3.)
(Staatsblad No. 6.)

Gelezen, enz.

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Is goedgevonden en verstaan;

Eerstelijk: Onder nadere goedkeuring des Konings:

a. in te trekken de betrekking van posthouder te *Tanara* (Bantam), en alzoo bij de begrooting te doen afvoeren de ondervolgende sommen, als:

bezoldiging van een posthouder te *Tanara*	*f* 3.900	's jaars,
„ „ klerken	„ 1.200	„
„ „ eenen geldteller	„ 144	„
„ „ pakhuismeester	„ 900	„
te zamen	*f* 6.144	's jaars.

(*zes duizend een honderd vier en veertig gulden*);

b. te bepalen, dat zal worden in dienst gesteld:

1°. een pakhuismeester bij het zouthoofddepôt te *Tanara* op *f* 2400 (*twee duizend vier honderd guldens*) 's jaars:

2°. een europesche klerk op *f* 600 (*zes honderd gulden*) 's jaars.

en dat dien pakhuismeester zal worden opgedragen het beheer der inkomende regten en der recherche te *Tanara* onder genot eener toelage van *f* 50 (*vijftig gulden*) 's maands, en hem zal worden toegevoegd een schrijver op eene bezoldiging van *f* 300 (*drie honderd gulden*) 's jaars.

Ten Tweede: enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van 3 November 1858, Lt. A, no. 18, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland, J. H. van Bouwdijk Bastiaanse, laatstelijk opziener bij de koffijbereiding in de residentie Bantam, verleend eene nadere verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden, buiten bezwaar van den lande.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van 11 November 1858, Lt. A. No. 9, is aan mr. J. H. Coster, laatst president van den raad van justitie te *Samarang*, thans met verlof in *Nederland*, verleend eene verlofsverlenging voor den tijd van *zes* maanden.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van 12 November 1858, Lt. A, No. 16, is aan den notaris te *Soerabaija* met verlof in *Nederland*, N. Schrant, nogmaals verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van één jaar, buiten bezwaar van den lande.

Civiel Departement.

BIJ 'LANDS BURGERLIJKE OPENBARE WERKEN.

Benoemd;

Tot chef der derde waterstaats-afdeeling, de ingenieur der eerste klasse P. van Baak, thans chef der eerste waterstaats-afdeeling; met aanwijzing van de hoofdplaats Samarang als zijne standplaats.

Tot chef der eerste waterstaats-afdeeling, de ingenieur der eerste klasse G. L. Brocx; met aanwijzing van de hoofdplaats Batavia als zijne standplaats.

Bevorderd:

Tot ingenieur der derde klasse, de aspirant-ingenieur A. Th. Sorillon; met bepaling dat hij voorloopig met de functien van eerstaanwezenden ingenieur in de assistent-residentie Buitenzorg, belast en als zoodanig ter hoofdplaats van dien naam gevestigd blijft.

Overgeplaatst:

Naar Batavia, om dienst te doen als adjunct bij het eerste bureau van de directie der burgerlijke openbare werken, de ingenieur der derde klasse C. J. van der Schalk, thans eerst aanwezend ingenieur in de residentie Menado.

Naar Menado, om op te treden als waarnemend eerst aanwezend ingenieur in dat gewest, de opzigter der eerste klasse J. P. Trosée, thans met gelijke functien belast in de residentie Rembang; met aanwijzing van de hoofdplaats Menado als zijne standplaats.

Naar Rembang, om op te treden als eerst aanwezend ingenieur in dat gewest, de ingenieur der derde klasse C. C. van Hall, thans te Soerabaija; met aanwijzing van de hoofdplaats Rembang als zijne standplaats.

Naar Soerabaija, om dienst te doen onder de bevelen van den chef der vierde waterstaats-afdeeling, de ingenieur der derde klasse R. C. Spengler, thans eerst aanwezend ingenieur in de residentie Bezoeki; met aanwijzing van de hoofdplaats Soerabaija als zijne standplaats.

Naar Bezoeki, om op te treden als eerst aanwezend ingenieur in dat gewest, de aspirant-ingenieur jhr. S. H. van der Does de Bije, thans te Samarang; met aanwijzing van de hoofdplaats Bezoeki als zijne standplaats.

TIJDELIJK TOEGEVOEGD:

Aan den hoogleeraar, belast met het onderzoek der cultures in Nederlandsch-Indie W. H. de Vriese, de adsistent voor de dienst der koffij-cultuur in Nederlandsch-Indie A. H. Servatius.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland wegens ziekte aan den ambtenaar ter beschikking van den resident der Preanger-regentschappen dr. J. J. Hupscher.

Militair Departement.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Geplaatst:

Bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de officier van gezondheid der derde klasse A. J. Boers, onlangs uit Nederland aangekomen.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.
Landmail van Februarij.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in Februarij, den 8sten zullende vertrekken, de brievenpaketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Maandag, den 7den Februarij aanstaande:

a. des avonds te 8 uren voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.

b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat op een nader door den resident van Pecalongan te bepalen dag, in de eerste helft der maand April, ten kantore van den resident voornoemd, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67) zal worden uitbesteed, de levering van laadpraauwen tot het overvoeren, voor 's gouvernements rekening, van 's lands pakhuizen te Pecalongan naar boord van de schepen ter reede aldaar, van al de gouvernements goederen, producten en gelden, zoomede tot afhaal van boord der schepen en overvoer naar 's lands pakhuizen te Pecalongan van het zout en andere gouvernements goederen, producten en gelden.

De resident van Batavia maakt bij deze bekend, dat op Zaturdag den 26sten Februarij a. s., des morgens te 10 uren, ten zijnen burele, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67) publiek zal worden uitbesteed de levering van:

Laadpraauwen, voor den overvoer van zout uit het Hoofddepôt-pakhuis te Pakies (afdeeling Krawang) naar het zoutverkooppakhuis te Batavia.

De ingenieur der gouvernementstelegrafen in Nederlandsch Indie brengt bij deze ter algemeene kennis, dat de telegraafkantoren te Kediri en Tjilatjap, met Dingsdag den 1sten Februarij aanstaande voor de publieke correspondentie worden opengesteld.

Berigt aan Zeevarenden.

De Minister van Marine heeft ter kennis van belanghebbenden gebragt de navolgende bekendmakingen, van het *Hydrographic Office Admiralty*, te *Londen.*

AUSTRALIE ZUIDKUST. PORT-PHILIP.

1°. *Lichtschepen in het West-Kanaal.*

Het meer binnen of hooger op geankerde *Lichtschip*, aan het Noordelijk einde van het *Westelijk Kanaal* naar *Port-Philip*, is *rood* geschilderd en heeft *drie masten*, zijnde de *fokke-* en *groote mast*, elk van een *rooden bol* voorzien.

Bij mistig weder wordt eene klok geluid.

Het *Lichtschip*, liggende aan het *Zuid Westeinde* van *Swanpunt (Swanspit)*, zal binnen weinig maanden verwijderd worden, zullende alsdan een licht van hetzelfde karakter worden ontstoken op een nieuwen op pilaren gebouwden lichttoren, nabij de tegenwoordige ligplaats van gezegd lichtschip.

2°. *Lichten in Geelong-haven.*

Het *Lichtschip in Geelong-haven* ligt digt bij de *Virdklip* aan den *oostelijken ingang* van het *scheepsvaarwater*, en vertoont een *stilstaand wit licht*, zigtbaar op een afstand van 7 engelsche mijlen. Het schip heeft één van een *bol* voorzienen mast en is *rood* geschilderd. Bij mistig weder wordt eene klok geluid. Getijde-seinen worden aan boord gedaan, de diepte aangevende van het water op de baar.

3°. *Lichten in de Hobsonbaai.* **Melbourne.**

Het *stilstaande licht* op *Gillibrandpoint* ontstoken, schijnt *rood zeewaarts* van Z. W. tot Z. O. en *wit* over het overige gedeelte van den horizon.

Een *stilstaand rood licht* is ontstoken op het einde van *Sandridgeshavenhoofd;*

een *stilstaand groen licht* op het einde van *Sandridgesspoorweghoofd;* en

een *stilstaand rood licht* op het einde van het oude havenhoofd bij *Williamstown.*

Deze *drie lichten* zijn *zeewaarts* te zien op een afstand van 3 engelsche mijlen.

(Alle peilingen genomen op het miswijzend kompas; afwijking $5^1/_2$ oost in 1858.)

AUSTRALIE ZUIDKUST.

Onderscheidene veranderingen hebben van tijd tot tijd plaats gevonden in de verlichting van de *Zuidkust* van *Australie* als:

1°. *Stilstaand licht op Gabo-eiland, Kaap Howe.*

Het *stilstaand wit licht*, ontstoken in eene *lantaren* op een *houten raamwerk*, nabij het midden van *Gabo-eiland*, $^3/_4$ engelsche mijl ten Z. W. van *Kaap Howe*, wordt van Z. t. O. $^1/_2$ O. tot Z. $^1/_3$ W. op omstreeks 2 engelsche mijlen *zeewaarts* door eene kleine rij zandheuvels verduisterd; het licht is zigtbaar op een afstand van 17 engelsche mijlen.

Een *steenen toren*, bestemd tot het vertoonen van een licht van meerdere kracht, zal gebouwd worden op de *Zuid-Oostpunt* van het eiland, waarvan later bekendmaking zal geschieden.

2°. *Draailicht op Kaap Otway.*

Het *draailicht*, ontstoken op den *witten steenen toren*, op de uiterste zuid-westpunt van Kaap *Otway*, vertoont elke minuut eene heldere schittering, bij helder weder zigtbaar op een afstand van 21 engelsche mijlen.

Zeevarenden worden indachtig gemaakt, dat zich een gevaarlijk rif bevindt $^3/_4$ mijl ten Z. Z. O. van gezegden lichttoren.

3°. *Draailick op Kaap Willoughby.*

Het *draailicht op Kaap Willoughby*, het zuid-oostelijk einde van *Kangeroo-eiland*, veertoont zijne grootste schittering om de één en een halve minuut, en verlicht den boog van den horizon van N. t. W. $^1/_4$ W. rond het oosten tot Z. W. $^1/_4$ W. op een afstand van 24 mijlen.

(De peilingen op het miswijzend kompas, afwijking $5^1/_2$° oost in 1858.)

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 31sten Januarij 1859, door Gebr. Hoselje en Co., ten huize van den heer Th. F. Schill op Rijswijk.

en

Op Maandag, den 31sten Januarij 1859, voor het commissiehuis van Cassalette en Co.

Op Dingsdag, den 1 Februarij 1859, voor een huis op Batoe-Toelies door van Slooten, Morgan en Co.

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison en Co.

Op Woensdag, den 2 Februarij 1859, wegens vertrek, voor het woonhuis van den weled. heer Meijsenheijm Knipschaar, op het Koningsplein, door van Slooten, Morgan en Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de wees- en boedelkamer te Batavia, van wijlen den inlander *Jaliesam* en de inlandsche vrouw *Njei Kamida.*

Door de agenten der Soerabaijasche wees- en boedelkamer te Proboliugo, van wijlen de chinesche vrouwen *Njonja Yanmio* en *Njonja Lim Inghin*, en van de chinezen *Kwee Teekiong* en *Kho Kwan Tiong.*

Door de weduwe, executrice-testamentair, van wijlen den heer *J. Coorengel.*

Door de weduwe, van wijlen den heer *J. Pietersz.*

Door den geassumeerden executeur, *D. W. van Hutten*, te Grissee, van wijlen den heer *J. Smith.*

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 26 tot en met den 28 Januarij 1859.

MARINE HOTEL. G. van Eijk Menkman, van Melbourne. — J. W. de Kerdt, van Rotterdam. — J. F. H. S. van den Bossche, en 2 kinderen, van Idem. — J. Walland en echtgenoot, van Idem.

HOTEL WILLEM II. Loose, van het Java Hotel.

HOTEL DES INDES. J. Scheurleer, van de Reede. — P. Hempel, van Idem. — Helbach, van Nederland. — Martineau, van Melbourne. — Maas Geesteranus, van Nederland. — Hanozet Gordon, van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. J. C. Teensma, van het Hospitaal. — D. de Wilde, van Onrust. — R. Bloem, van de Reede. — H. R. Tjebbes, van Pecalongan. — Ditloff Tjassens, van de Reede. — H. K. Smit, van het Hospitaal.

JAVA HOTEL. F. F. Wulff, van Cap Staden. — J. C. Jansen, van Rotterdam. — J. F. Levijssohn, van Buitenzorg. — C. Silfversparre, van Cap Staden. — E. A. Jansson, van Gilong. — G. Rotgans, van Rotterdam. — C. J. Bunk, van Idem. — J. W. van Oordt, van Idem. — de Val en familie, van Idem. — Stohmann, van Melbourn. — M. van Andringa, van Rotterdam. — Kraal, van Idem.

Vertrekkende Personen.

Weghake en Echtgenoot. — M. H. Brandes. — G. Roijaards en drie kinderen. — J. Groll en familie.

Advertentiën.

Getrouwd:

W. F. WILLEMSEN
met
J. L. M. W. WELKER.

TAGAL, den 15den Januarij 1859. (278)

Gehuwd:

M. AZON C. JACOMETTI
met
J. J. M. W. MEULEMANS.

DOESBORG, 10 *Junij* 1858.
BATAVIA, 17 *Januarij* 1859. (272)

Getrouwd:

AUGUST, PHILIP, VAN DEN SCHOOR
met
AMBROSINE, ELISABETH, VAN BAKEL.

DJOCJOCARTA, den 22sten *December* 1858. (277)

Bevallen van eene DOCHTER, *T. E. L. Odenthal, geboren van Bloemen Waanders,*
SAMARANG, 16 Januarij 1859. (279)

Op heden overleed tot onze bittere droefheid, ons eenigste DOCHTERTJE, *Maria, Carolina*, in den ouderdom van bijna vijf jaren.

J. H. VAN DER PALM.
E. VAN DER PALM.

SIDOKARIE, den 17 Januarij 1859. (304)

Op heden overleed ten gevolge van eene korstondige, doch hevige ongesteldheid, de Heer *Gerrit Hendrik Rees*, in den ouderdom van 53 jaren.

De Executeuren Testamentair,
Mr. H. BETH
L. N. VAN MEEVERDEN.

BATAVIA, 8 *Januarij* 1859. (275)
Eenige kennisgave

Op den 17den November 1858, overleed te Leeuwarden, onze geliefde moeder en behuwdmoeder, Vrouwe W. BUWALDA, geb. *van Zandbergen.*

(289.) K. BUWALDA.
F. BUWALDA.

SOERABAYA, 15 *Januarij* 1859. *Taijlor.*

Heden overleed ons geliefd Dochtertje, *Maria, Ida, Mathilda*, oud ruim drie jaren.

H. IDZARDI.
C. VON FABER.

CHERIBON, 17 Januarij 1859 (283)

Bevallen van eenen ZOON, *H. L. Haun*, echtgenoot van *L. J. Deceuninck van Capelle.*
BATAVIA, 28 *Januarij* 1859.
Eenige kennisgeving. (344)

VENDUTIE

op Maandag 31 Januarij 1859,
wegens vertrek:
ten huize van den Heer
Th. F. Schill,
op Rijswijk door
Gebr. ROSELJE en Co.

van eenen zeer netten en wel onderhouden inboedel bestaande uit: Massief Mahonijhouten Ameublementen, Kasten, Consoles, Tafels, Toiletten, IJzeren Ledikanten, Lampen, Pendules. Vazen, Zilver-, Kristal-, Glas- en Pleetwerk, Porceleinen Eet- en Thee-serviesen,
VOORTS:
4 spannen
goedloopende Wagenpaarden,
Een Vis à Vis. Een Coupé, Een Milord, Een Palanquin, Wagentuigen, Bloemen in potten enz. (302)
Zondag te voren te bezigtigen.

Op de Vendutie

van Maandag, den 31 aanstaande
zal mede worden verkocht:
Een Uitmuntend Schimmel Rijpaard,
toebehoorende aan den Majoor *Smits.*
(332)

VENDUTIE

Op Maandag, den 31 Januarij 1859,
wegens vertrek, voor een **huis te Meester Cornelis** achter de **Officiers Societeit**
door
B. J. LEON,
van divers Meubilair, alsmede eenige opstallen met pannen gedekt, benevens een partij
DJATTIEHOUTEN, BALKEN,
enz. (273

VENDUTIE

Op Dingsdag den 1sten Februarij 1859,
voor het Commissiehuis van
ABEELEN, DENNISON & Co.

Van Lijnwaden, Roodgaren, 10/4 pijpen Madera Wijn, puike Boter, porter Bier, Lijn-olie, Engelsche Zadels en Wagentuigen. Zweedsche Teer en Koolteer, Marbo-houten Balken en
ten 11 ure
Voor rekening van belanghebbenden:
1 Gouden Buikband met Plaat,
1 Prachtig Dames Gantuur van fijn goud.
1 do. do. do. do.
2 do. Armbanden.
12 do. Antique ringen.
4 Gouden Patent levers.
Diverse Zilver- en Goudwerken, Brillanten en Diamanten en
Voor rekening des Boedels van wijlen *Rapie-ie*
DRIE PERCEELEN,
gelegen ***Chineesche kamp*** en ***Kampong baroe,*** breeder omschreven in de ***Javasche Courant*** van heden. (295)

De aangekondigde VENDUTIE van **Maandag, den 31 Januarij,**
voor het Commissiehuis van
CASSALETTE & CO.,
IS UITGESELD.
(352)

De ondergeteekenden zullen op hunne

VENDUTIE

van Dingsdag aanstaande verkoopen:
1 factuur fijne witte **Hemden.**
1 kist **Tafelkleeden** (*Ottomans*).
20 kistjes **Puike** Chinesche **Gember.**
100 kistjes à 1 donzijn fijne roode **Wijn.**
100 donzijn **Cognac.**
10/2 pijpen **Idem.**
7 Saxische Kanarie Vogels
en
1 Europesche Hond.
als mede een Opstal van steenen met pannen gedekt staande in Kampong *Seranie* ook Kampong *Buitenbak* genaamd gelegen, op *Rijswijk* nabij de Harmonie.
200 Japansche gouden kobangs.
(343) ABEELEN, DENNISON EN Co.

Vendutie

Op Dingsdag, 1 Februarij 1859,
Voor een huis op ***Batoe Toelies*** door
VAN SLOOTEN MORGAN & CO.
van eenen zeer netten inboedel bestaande uit: ***Spiegels*** en ***Schilderijen, Hang- Tafel-*** en ***Muurlampen, Stoelen, Canappés, Tafels en Consoles, Kasten, Ledikanten, porcelein- Glas-*** en ***Aardewerk; Martevanen, Rijtuigen, Bendies, Wagen- en Bendiepaarden, Tuigen etc.***
(300)

Vendutie

Op Woensdag, 2 Februarij 1859,
wegens vertrek:
voor het woonhuis van den WelEd. Heer
MEIJSENHEIM KNIPSCHAAR,
naast het Telegrafisch Kantoor op het Koningsplein,
door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
van Mahonij- en andere houten Meubelen, Spiegels, Schilderijen, Hang-, Tafel- en Muurlampen. Zilver-, Pleet-, Glas-, Porcelein- en Aardewerk, Martevanen, eenige Gereedschappen; voorts nog 2 spannen goedloopende Wagenpaarden, Wagens, Bendie's, Tuigen, etc, (299

Op de Vendutie

van Woensdag 2 Februarij,
zullen almede worden verkocht:
3 ZEER GOEDE PIANINO'S
1 NIEUWE MAHONIJHOUTEN SECRETAIRE.
MAHONIJHOUTEN- LINNEN- & BOEKENKASTEN.
idem Speeltafels, Tafels, Waschtafels.
(335) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

HOUT-VENDUTIE.

Op Dingsdag den 8 Februarij 1859,
op het Heemradenplein door
John Pryce en Co.,
van een groote partij
DJATTIEHOUTEN BALKEN EN CHINESCHE
Doodkistplanken.
(334)

VENDUTIE

Op Donderdag, den 10 Februarij 1859,
Wegens vertrek voor het huis bewoond door den WelEdelen Heer
F. M. MISSELBLOM BEIJER,
op Goenoeng Sarie, het 2de huis van het Hoofd-Bureau der Militaire Administratie,
door
JOHN PRYCE & Co.,
Van een zoo goed als nieuwen inboedel, bestaande uit Mahoniehouten en andere Meubelen, Schilderijen, Lampen, IJzeren Bedden, enz. enz.
voorts:
EENE PIANINO van ERARD.
3 SPAN GOEDLOOPENDE PAARDEN,
EEN FRAAI RIJPAARD, enz. enz. (333)

Verkoop van een Schip.

Op een nader te bepalen dag, zal door de ondergeteekenden aan den meest biedende op publieke VENDUTIE worden verkocht:

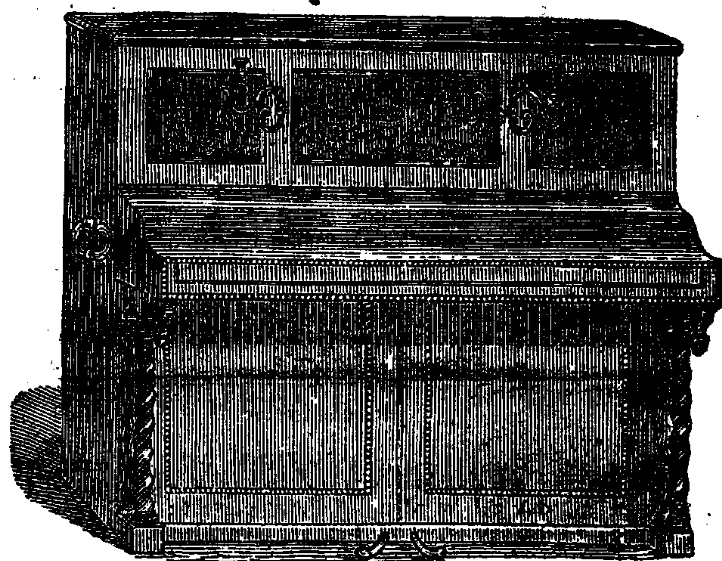

voor rekening van belanghebbenden, het gekoperde
NEDERLANDSCHE BARKSCHIP
AMBOINA,
groot 387 Lasten,
laatst gevoerd door kapt. **W. H. RUSMAN,** thans liggende ter reede **Batavia.**
Informatien te bekomen bij de de Heeren **REIJNST & VINJU,** en bij
(356) JOHN PRYCE EN Co.

Op eenen nader te bepalen dag,
zal door de ondergeteekenden *zonder reserve* op publieke VENDUTIE worden verkocht:

het alhier ter reede liggend Schip
„ROBERT PATTEN,"
groot 376 gemeten Tonnen,
met eene laadruimte van 9 à 10,000 picols.
Het Schip is gebouwd in 1845, van eikenhout, koper-vast en is een jaar geleden met geel metaal gekoperd.
(313) JOHN PRYCE EN Co.

F. BERDEN & CIE
FAB. DE PIANOS
A BRUXELLES
Depôt pour tout Java.
CASSALETTE & Co.
BATAVIA. (321)

Met de Schepen *Broedertrouw* en *Vier Gebroeders* ontvingen de ondergeteekenden:
Puike Zoetemelksche Kaas,
Versche Hammen, Rookvleesch in blik en geëmballeerd, Saucijs de Bologne, gerookte Ossenhaasjes, Ossentongen, Rolpens, Ketting-Saucijs en Worst,
Alle soorten van
VLEESCH EN GROENTENS
in blik,
Ingelegde Groentens,
in Stopflesschen, enz.
Almede:
Eene partij van het gerenomeerde
BIER IN KRUIKEN.
Voorts:
Haantjes- en Valkenbier,
op fust en op flesschen.
(360) VAN DER MEULEN EN Co.

Mr. Périndorge,

CHIRURGIEN-DENTISTE.
Hôtel des Indes No. 19. (315)

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Résident.

LUNDI, 31 Janvier 1859.

Troisième représentation du dixième mois de l'abonnement.

LA PART DU DIABLE.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,
VAN KINSBERGEN.
(334)

Algemeene vergadering
der
BATAVIAASCHE WEDLOOP SOCIETEIT.

Op Zaturdag den 29en dezer, des avonds ten 8 ure in de loods op het Koningsplein, ter verkiezing eener nieuwe *Directie* en *ballotage* van nieuwe *Leden.*

Namens de Directie:
De Secretaris,
THOMAS PRIJCE.

Batavia, 24 *Januarij* 1859. (311)

A General Meeting
of the
BATAVIA RACE CLUB,

will be held in the stand, on the Evening of Saturday the 29th Instant, at 8 o'clock, for the election of a Committee of Direction for the year and the ballot for new Members.

By order of the Committee
THOMAS PRYCE,
Secretary.

Batavia, 24 *January* 1859. (312)

Spaarbank.

Zitdagen 3 en 17 Februarij.
(336)

Bij **A. PONS,** *Sluisbrug.*

Ontvangen:

Een factuur Kunstbloemen, begonnen Handwerken, Gitten en Koralen in alle soorten, Bordnurkatoen en Zephirwol, Mitaine en Netjes, opgemaakte bruine Strooheeden en halfzijden Stoffage, geschikt voor Reisjaponnen.

Batavia, 29 Januarij 1859. (342)

PASSER MALAM

Witte en Roode Fuchsia, benevens fraaije Europesche Bloemen. (339)

Passer Malam.

(*Moelahin harie Selasa Soree:*)

Segala roepa ***Roos Walanda***, nantie ada namanja, njang besaar sekalie, ***Roos Japang, Roos pohon tjina*** bernama ***Lansiong***.

(338) SAMAN.

Eenige koperen
SCHEEPSKLOKKEN,

f 100,— contant.

(327) ABEELEN, DENNISON en Co.

TOKO RIJSWIJK.

Pas Ontvangen:
SAUCISSONS DE LYON,
DEENSCHE ASPERGES,
in heele en halve blikken.

(307) J. C. SAIJERS.

Pas Ontvangen:
Echte Java Kaneel,

van superieure qualiteit, in pakjes van 1 ℔
en
Gezuiverde en onvervalschte ARROWROOT,
in fleschen,
bij H. HOFMEIJR,
Noordwijk.
(294)

In commissie ontvangen en in detail verkrijgbaar *bij de ondergeteekenden:*

een klein doch uitgezocht factuur

JAPANSCHE GOEDEREN,

pas aangebragt en bestaande uit:

Eene fraaije bewerkte **Schilderij**, voorstellende eene markt te *Nagasaki*

Eenige rijk verlakte **Juweelkastjes**, werk-, hombre- en Lepel-doosjes, twee prachtig bewerkte ronde **Knapen.**

Ongeglansde zwarte **Zijde**, zeer geschikt voor Heeren Jasjes, **Zijde voor Dameskleeden**, geheel nieuwe dessins, waaronder rose en effen zwart.

Crèpe in diverse kleuren. **Shawls** etc.

(303) Gebrs. ROSELJE en Co.

Reçu de *Paris:*

Du très beau Barège,

noir et nuancé,

MANTELETS, DENTELLES NOIR, ETC.

Chez

290 Mlle. NEPPER.
Rijswijk,
Ancienne Maison *Coquelin.*

Uit Engeland ontvangen:

EEN FACTUURTJE
zeer doelmatig ingerigte
REIS-NECESSAIRES,
CHUBBS PATENT HANGSLOTEN,
$2^1/_2$ *tot* $3^1/_2$ *duim,*
Fijne Kantoor- en andere
SCHAREN, MESSEN,
WATERPROEF-PERCUSSIONS,
enz., enz.

(310) JOHN PRYCE en Co.

BENGAALSCHE ZEEP,
in zakken.

(328) ABEELEN, DENNISON en Co.

De Ondergeteekende heeft in Commissie ontvangen:

eene aanzienlijke partij

JAPANSCHE BEZEMS,

welke bij **800 of 1000 stuks**, tegen zeer verminderde prijs te bekomen zijn.

(330) J. SPEET.

ENGELSCHE GOUDEN SOUVEREIGNS.

Te bekomen bij

(331) J. SPEET.

HAMMEN EN KAZEN.

Te bekomen bij

(337) Gebr. VEIT.
Passer Senen.

TOKO ESMIOL.

Ontvangen:

NIEUWE HARING.

PUIKE BOTER, VERSCHE HAMMEN, VRUCHTEN OP WATER EN BRANDEWIJN, PROVISIEN IN BLIK ENZ.,

(341) CHAMA en Co.

Bij de ondergeteekenden ontvangen:

Engelsche
IJZEREN LEDIKANTEN
van superieure kwaliteit, van verschillende kleuren
Engelsche
WAGEN EN BENDIETUIGEN.

(333) VAN SLOOTEN, MORGAN en Co.

THERMOMETERS,

à Maxima en à Minima.

THERMOMETERS van 120° tot en met 360° Fahrenheit.

AREOMETERS, SIMPLICIMETERS,
BAROMETERS, OCTANTEN, SEXTANTEN,
ANEROIDE BAROMETERS,
Azimut Compassen, Zee-thermometers, enz. enz.
bij

(316) JACOMETTI en Co.

Eene nieuwe ligte

HANDCHAIS,

voor een of twee paarden,

f 700,— contant.

(326) ABEELEN, DENNISON en Co.

OGER, FRERES.

Hebben direct van Parijs ontvangen met het Fransche schip JOHANNA, een groot factuur diverse Heeren mode artikelen, als:

Zwart en gekleurd Laken en Cachemier voor Rokken en Jassen, Satin laine en Tricot, Brocken en Jassenstof, naar den laatsten smaak, een groot assortiment Broekstof, Gibus en fantasie hoeden, Heeren- en Kinderpetten, Schotsche Mutsen, Witte en fantasie Dassen, Hand... Zijden en Castoren Handschoenen van Jouvin, stalen Knoopen voor Jassen en Vesten, fijne Hemden, wit Cachimir voor Broeken en Vesten, Goud- en Zilver-Borduursel en Galon voor heeren civiele ambtenaren, Degens, **W** knoopen, enz., enz. (330)

PORTLANDSCHE CEMENT.

Van alle ***Cement-soorten*** vereenigt de ***Portlandsche Cement*** alleen alle die eigenschappen, waardoor de Romeinsche Cement zich voorheen onderscheidde. Zij wordt niet alleen hard door aan de lucht bloot gesteld te zijn, maar is ook uitermate waterwerend.

Deze Cement kan gebruikt worden voor alle waterwerken, is zeer geschikt tot het bevloeren van kelders en kan het marmer vervangen. Vooral is zij zeer geschikt voor het bekleeden van het metselwerk der ketels in de suikerfabrieken, omdat zij harder wordt hoe meer zij met koud of warm water in aanraking komt, zoo zelfs, dat het na verloop van eenige tijd onmogelijk is haar te breken.

Deze Cement is gepakt in vaten van p.m. 3 Picols en wordt bij groote hoeveelheid tegen verminderde prijzen verkocht, bij

(337) J. SPEET.

Het Photographisch Atelier

van de Heeren

WOODBURRY & PAGE,

zal nog *twee weken langer* geopend blijven, ten einde belanghebbenden in de gelegenheid te stellen hunne PORTRETTEN te doen vervaardigen, waarin zij door het ongunstige weder verhinderd zijn geworden. (291)

Instituut Molenvliet.

De Ondergeteekende betuigt zijnen dank voor het in hem gestelde vertrouwen. Reeds telt zijne inrigting circa **70 *leerlingen***, waaronder **20 *kost-leerlingen***, aan welker opvoeding door zes personen met vlijt wordt gearbeid.

Daar in zijne school ruim ***200 leerlingen kunnen geplaatst worden***, en zijne uitmuntend ingerigte woning (zonder bijgebouwen) **NOG 50 *leerlingen kan bevatten***, beveelt hij zich bij voortduring aan.

(317) L. BRAS.

AVIS.

Le tirage de la loterie de Mme. BOURGEOIS, est reculé au vingt-et-un Février 1859. Messieurs les souscripteurs, qui n'ont pas soldé leur billet, sont priés de le faire au plus vite, afin de ne pas retarder une seconde fois le tirage, qui se fera chez Mme. Bourgeois, *Sawa-Besaar, à midi précises.*

(308) Mme. BOURGEOIS.

Batavia, 28 *Janvier* 1859.

Een geexamineerd **Scheepsgezagvoerder**, wenscht als zoodanig, onder aannemelijke voorwaarden, met een Hollandsch schip de terugreis te doen.

Reflecterende gelieve zich te vervoegen in **Hotel Willem II**, te Batavia. (269)

Er wordt ten spoedigsten gevraagd in eene Detail Affaire

EEN BEKWAAM BOEKHOUDER,

tegen een ruim Salaris.

Adres bij den Heer

(295) H. M. VAN DORP.

---

f 14,000.

Op eerste hijpotheek in leening.

Te bekomen bij

(318) WILSON en Co.

De ondergeteekende zijne **TOKO** overgegeven hebbende aan de Heeren ***Gebroeders Veit,*** recommandeert bedoelde Heeren bijzonder in den gunst van het geëerde publiek.

B. J. LEON.

BATAVIA, 23 *Januarij* 1859. (338)

De ondergeteekenden bovengenoemde *Affaire* overgenomen hebbende, bevelen zich aan in de gunst van het geëerde publiek. Hunne **TOKO** zal steeds ruim voorzien zijn van Europesche en hier gemaakte meubelen, Lampen, Galanterieën, Modewaren, provisiën, dranken enz. enz. tot civiele prijzen.

Gebr. VEIT.

BATAVIA, 23 *Januarij* 1859. (339)

De ondergeteekende liquideerende, verzoekt zijne Debiteuren hunnen *debet* binnen 2 maanden aan te zuiveren, gerekend van af datum heden.

B. J. LEON.

BATAVIA, 25 *Januarij* 1859. (349)

De ondergeteekenden hebben, gerekend van heden ter deze plaatse, onder de firma **ZIMMERMANN & Co.** opgerigt eene **Toko, Commissiehandel** en **Scheepsleverantie;** bevelende zich minzaamst in de gunst van Heeren ingezetenen dezer plaats en omstreken, benevens scheepsgezagvoerders aan.

D. MAURITZ MARTENS
(280) J. H. A. ZIMMERMANN.

PROBOLINGO, 1 *Januarij* 1859

De firma **Martens en Co.,** te ***Probolingo*** heeft, gerekend van af heden, opgehouden te bestaan.

De Heer **J. H. A. Zimmermann** aldaar, heeft onze procuratie, ter liquideering der uitstaande zaken.

MARTENS EN Co.

SOERABAYA, 1 *Januarij* 1859. (285)

Debiteuren van de ondergeteekenden, worden beleefd herinnerd hun ***debet*** voor primo Maart e. k. te willen aanzuiveren.

LOURAN EN VAN WALCHREN.
(309) *in likwidatie*

Het Ned. gekoperd en kopervast Fregatschip

PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN,

gevoerd door **C. C. DE WIT,**

groot 650 gemeten Tonnen, met deszelfs complete inventaris thans liggende te Soerabaija.

Informatiën zijn te bekomen bij de Heeren **Dorrepaal & Co.** te ***Samarang*** en alhier bij Agenten

(348) HAAGER & SCHUURMAN.

Op zeer voordeelige voorwaarden,

uit de hand te Koop,

Een ruim **HUIS**, geschikt voor **Toko**, met **Pakhuis** en ruim **Kantoor boven,** gelegen in de ***Binnen Nieuwpoort Straat.***

2/3 van de Koopschat kunnen tegen zeer matige ***renten*** er op gevestigd blijven.

Te bevragen bij

(329 J. SPEET.

100 stuks Ossen en Koeijen,

Te bevragen bij

(270) G. INGRAM.

EEN HUIS in de Beeren drechtslaan.

Te bevragen bij

(340) MR. H. KLEIN.

Twee gemeubileerde kamers,

in de *Secretarielaan.* (314)

Debiteuren en Crediteuren van wijlen den Heer **Gerrit, Hendrik, Rees,** worden verzocht daarvan betalingen en aangifte te doen, aan de ondergeteekenden ***binnen den tijd van zes weken.***

De Executeuren Testamentair
MR. H. BETH.
L. N. VAN MEEVERDEN.

BATAVIA, 24 *Januarij* 1859. (274)

De **Handels-** en **Commissie-zaken** tot dus verre door de firma ***W. Veldman*** gedreven, zullen van af den 1 Januarij 1859 worden voortgezet onder de firma van ***W. Veldman & Co.*** Zij nemen de vrijheid zich bij voortduring bij het publiek aantebevelen, belovende eene prompte en soliede bediening.

W. VELDMAN & Co.

SOERAKARTA, Januarij 1859. (287)

De zaken der vroegere firma **W. VELDMAN,** zullen door den ondergeteekenden zelve worden geliquideerd.

W. VELDMAN.

SOERACARTA, 14 *Januarij* 1859- (288)

Boekhandel Lange en Co.

DE INDISCHE SECRETARIS,

Een handboek voor den notaris, den ambtenaar van den burgerlijken stand, den koopman, den voogd, curator, den uitvoerder van uiterste wilsbeschikkingen, den landheer en in het algemeen voor allen, die zich, op eene gemakkelijke wijze, met de hier te lande vigerende wetten en besluiten wenschen bekend te maken;

verrijkt met

Voorbeelden van notarieële en onderhandsche acten, requesten, enz.

door

Mr. L. J. A. TOLLENS.

Een ***lijvig boekdeel*** van 828 en XXVI bladzijden in half Eng. band ***f 23.–***

Nog slechts ***zeer*** weinige Ex. van dit werk (waarvan de aanzienlijke oplage in nagenoeg 4 jaren is uitverkocht) zijn voorhanden. (319)

Boekhandel van **H. M. VAN DORP**

te Batavia.

Pruijs Van der Hoeven, Levens Studien. *f* 5,—
Beets, Verscheidenheden meest op letterkundig gebied I. *f* 2.–
van Koetsveld, Godsdienstige novellen I. *f* 5.–
Hofdijk, Historische Landschappen *f* 6.—
Conscience, Batavia, Historisch tafereel uit de 17de Eeuw 3dn. *f* 6.—
Busken Huet, uit Fannij Fern *f* 3.–
Freijtag, Debet en Credit, Roman in zes boeken 3 dn. *f* 15.—
Malan, De ware vriend der jeugd; Christelijke vertellingen voor Jonge lieden 1–4, *f* 4.—
Oosterzee, Leerredenen, Redevoeringen en verhandelingen 7. dl. geb.
Hertha, Losse Bladen uit het groote Boek van Geschiedenis, natuur en kunst. 12 afl. p. jaar, met Staalplaten *f* 10.— 333.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. O. F. Struben en familie. (280)

STOOMGELEGENHEID

naar

Samarang, Sourabaija, Macassar, Timor en de Moluccos,

24 uren na aankomst der verwacht wordende landmail.

Het stoomschip **BATAVIA** kapt. **Neijts** zal omstreeks den 8e *Februarij* a. s. naar **Pontianak** en **Singkawang** vertrekken.

(331) W. CORES DE VRIES.

VRACHT EN PASSAGE NAAR PADANG

met het Ned. Barkschip

KAREL AUGUST,

kapitein A. HUIZER,

om spoedig te vertrekken.

Adres bij

de Agenten
364 HAAGER & SCHUURMAN.

VRACHT NAAR DECIMA, JAPAN

wordt aangeboden met het

Snelzeilend Brikschip

ZWALUW,

kapt. **P. BLOEM,**

om tegen medio Februarij van hier te vertrekken.

Adres bij

de Agenten
(347) HAAGER & SCHUURMAN.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SAMARANG EN SOERABAIJA.

met het Snelzeilend Ned. schip

ZEENIMPH,

kapt. J. W. J. WITSEN ELIAS,

om tegen den 15 den Februarij te vertrekken.

Adres bij

de Agenten
(345 HAAGER & SCHUURMAN.

ELASTIEKE BALLEN,

wederom verkrijgbaar bij

298) G. KOLFF EN Co.

KANTOOR-AGENDA

1859.

in linnen; met memorandum prijs *f* 5,—

te bekomen bij H. M. VAN DORP te *Batavia.* (323

Passage naar Rotterdam

wordt aangeboden met het Ned. Fregat Schip

JASON,

kapitein **J. LOURENS.**

Het schip neemt hier zijne lading in, en zal in het laatst van Februarij de terugreis aanvaarden, is bijzonder ingerigt en uitgerust voor den overvoer van passagiers, en voert een geëxamineerd Doctor en melkgevende koe.

Nadere inlichtingen bij

(320) REIJNST EN VINJU.

Houders van Cognossement

over onderstaande goederen aan order geconsigneerd, uit Nederland alhier aangebragt, per Nederlandsch schip AGNETA, kapitein *Grivel,* gelieven zich bekend te stellen bij de Ondergeteekenden.

H. L. No. 1/2. 2 kisten meubels afgeladen door J. B. Roelofs.

(271) B. KOPERSMIT EN Co.

Met het Nederlandsch Schip

Twee Gezusters,

Kapt. ***P. Keuzekamp,*** bestaat nog gelegenheid tot den overvoer van kleine familien of enkele personen naar Nederland.

Het Schip is uitmuntend ingerigt, biedt alle mogelijke gemakken aan, en zal in het begin der volgende maand de reis naar Nederland aanvaarden.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te wenden tot

de Agenten,
(306) B. KOPERSMIT & Co.

Passage naar Nederland.

Het schip

PRINSES AMALIA,

kapitein L. W. VAN RIJN VAN ALKEMADE,

zal omstreeks den 20sten Februarij van ***Samarang, via Batavia,*** naar ***Nederland*** vertrekken, en zijn met deze uitmuntende gelegenheid nog eenige hutten disponibel.

Nadere informatiën bij de heeren **Dorrepaal & Co.,** te ***Samarang,*** en hier bij *de Agenten*

(305) J. CEZARD & Co.

BATAVIA.

Heden voormiddag te tien uren had op het stadhuis alhier de plegtige overgave plaats van het bestuur dezer residentie, door den afgetreden resident, thans directeur der middelen en domeinen, *Jhr. Mr. D. A. Junius van Hemert*, aan den benoemden resident van Batavia, *J. C. de Kock van Leeuwen.* De afgetreden resident bedankte zijn personeel voor de volijverige hulp, die hij van hen in zijne moeijelijke betrekking had mogen ondervinden, spoorde hen aan, om zoo te blijven voortgaan, en beval hen aan zijn opvolger aan. De nieuw benoemde resident verklaarde in korte bewoordingen, dat hij bij dezen het bestuur overnam, en eindigde met te zeggen, dat waar eendragt heerscht, alles goed gaat. Na afloop dezer plegtigheid werd het gewone saluut van 11 schoten gelost.

— Den 26sten dezer kwam alhier ter reede het ned. schip *Admiraal de Winter*, gezagvoerder *Uil,* aan boord hebbende een detachement suppletie troepen, sterk 99 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den van verlof uit Nederland terugkeerenden kapt. der infanterie *H. W. de Val.*, medegeleiders de 2e luit. der inf. *P. F. Kraal,* voor vijf jaar bij het leger in O.-I. gedetacheerd, en de Off. van gezondheid 3e klasse *van Andringa.*

Het gedrag van genoemd detachement was gedurende de reis herwaarts allezins loffelijk. Bij het vertrek uit Nederland bestond het uit 100 manschappen, doch is gedurende de reis een man aan de tering overleden.

Den 27sten is genoemd detachement, op de gewone wijze, ontscheept en naar *Weltevreden* opgemarcheerd.

— Men schrijft ons uit Buitenzorg:

Heden, den 27 Januarij 1859, had alhier met veel plegtigheid plaats, het leggen van den gedenksteen aan het gebouw voor het algemeen beheer van het mijnwezen in Nederlandsch Indië, door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië.

Een groot aantal heeren en dames was tegenwoordig, onder wie Zijne Excellentie de Luitenant Generaal, Commandant van het Indische Leger en eenige andere hoog geplaatste personen.

Het garnizoen stond *en haie* geschaard, en Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal werd, bij zijne aankomst te $7\frac{1}{2}$ uren in den morgen, onder het spelen van het nederlandsch volkslied ontvangen van en binnengeleid door het hoofd van het gewestelijk bestuur, den chef van het mijnwezen en den bouwmeester, en vervolgens naar eene tot dat einde ingerigte en met de nederlandsche driekleur versierde tent geleid.

De chef van het mijnwezen, de heer *C. de Groot,* sprak Zijne Excellentie aan, in eene doeltreffende rede, waarbij de spreker de geschiedenis van het mijnwezen in Nederlandsch-Indie, sedert zijn ontstaan, in herinnering bragt en het nut, daarvan te verwachten, voor de toekomst, zoo wel in het belang van het Gouvernement als in dat van de particuliere industrie dezer gewesten, kortelijk aantoonde en ontwikkelde.

Hij noodigde vervolgens den Gouv. Generaal uit, om den gedenksteen te leggen, waartoe Z. E. een zilveren troffel werd aangeboden door de jonge jufvrouwen *van Deventer.*

Toen de steen onder het spelen van *'t Wilhelmus*

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 29 Januarij 1859, No. 9.

op zijne plaats gebragt was, werd eene voor die plegtigheid opgemaakte en op perkement geschreven acte voorgelezen, en door den Gouverneur-Generaal, den chef van het mijnwezen, het hoofd van het gewestelijk bestuur en den bouwmeester en verder ook door het aanwezige publiek onderteekend.

Eenige oude koperen muntstukken, zoomede xemplaren van de nieuwe zilveren en koperen munt, werden vervolgens door Zijne Excellentie in de holte des steens gelegd en, na het geteekende perkement in eene daarvoor bestemde zilveren koker gedaan en verzegeld te hebben, werd het in den steen op de munten nedergelegd en de steenholte met een deksteen door Zijne Excellentie toegemetseld.

Daarna volgde nog een korte toespraak door den chef van het mijnwezen, welke zijne Excellentie in vereerende bewoordingen beantwoordde, welke van bijzondere belangstelling getuigden.

Daar de plegtigheid hiermede afgeloopen was, werd de Gouv. Generaal rondgeleid, om de verdeeling van het gebouw in oogenschouw te nemen en daarna nog bezigtigd het tegenwoordige bureau en mineraliën cabinet.

Na den chef van het mijnwezen, den heer *C. de Groot*, zijne tevredenheid betuigd en hem met een kort bezoek in zijne woning vereerd te hebben, nam Zijne Excellentie van de aldaar verzamelde menigte afscheid.

— Men schrijft ons van *Macasser*, dd. 14 Januarij.

Op den 3den Januarij jl. is, door den gezagvoerder Juchey van het fregat schip *Guinea*, alhier de tijding aangebragt, dat hij, in den voormiddag van dien dag, de Brilbank passerende, daarop een vol driemastschip heeft zien zitten, zonder nog te kunnen opgeven, welk schip het was en of er zich nog opvarenden aan boord bevonden; dat vervolgens Z. M. stoomschip *Merapi* werd bestemd, om den volgenden dag naar de plaats van het ongeval te stoomen; dat aldaar aankomende, de commandant van genoemd oorlogsvaartuig het niet raadzaam oordeelde, de Brilbank met het stoomschip te naderen, en dientengevolge besloot, liever naar Macassar terugtekeeren, ten einde de hulp van het bestuur voor de noodige praauwen en een kruisboot in te roepen, met het doel, de nog aan boord zijnde goederen en wat meer aangetroffen mogt worden, te bergen. Vervolgens is de kruisboot No. 18, met den Havenmeester als strandvonder, vergezeld van eenige praauwen, gesleept door Z. M. stoomschip *Merapi*, andermaal naar de Brilbank vertrokken, ten einde den Havenmeester overtebrengen, en onderzoek in te stellen, waarheen zich de opvarenden hadden begeven.

Na een uitblijven van 5 dagen, is gemeld stoomschip, den 11den Januarij, van Bonthain ter reede teruggekeerd, medebrengende de gezagvoerder Brarens van het gestrande Belgisch driemastschip »*Macassar*" met nog 25 koppen der equipage. Genoemde gezagvoerder had met de »*Macassar*", in den nacht van den 26 December 1858, omstreeks 2 uren, met buijig weder, op de Brilbank gestooten, en had zich, na dat het schip voor een gedeelte gebroken en vol wa'er geloopen was, met de zijnen in de barkas, giek en sloep geborgen, en is toen daarmede op Boelecomba aangeland, doch later opmerkende, dat aldaar geene Europeanen aanwezig en ook geene mondbehoeften te verkrijgen waren, zoo heeft hij verder koers gesteld naar Bonthain, alwaar de gezagvoerder met de zijnen, op de gastvrijste wijze, door den civielen gezaghebber en verdere opgezetenen dier plaats is opgenomen geworden.

Het wrak der »*Macassar*" zou aan de meestbiedende op, Zaturdag den 15den dezer, verkocht worden, met uitzondering van de goederen, welke door tusschenkomst van den lande zijn geborgen.

JONGENS WEEZEN-INRIGTING TE SOERABAIJA.

Bedrag der inschrijvingen tot en met den 22sten *Januarij* 1859.

Guldens en Centen.

Waar ingeschreven.	In eens. Van 2000	Van 1000	Van 500	Van 100 tot 500	Van minder dan 100	Totaal.	's Jaars. Voor A	Voor B	Totaal.
Transport...	4000	4000	12000	15775	7215 57	42990 57	3396 94	20293	23689 94
Bantam......	,,	,,	,,	100	186	286	120	,,	120
Samarang......	,,	,,	,,	,,	,,	,,	,,	6	6
Palembang......	,,	,,	,,	,,	50	50	,,	,,	,,
Het Leger......	,,	,,	,,	,,	100	100	10	,,	10
Totaal...	4000	4000	12000	15875	7751 57	43426 57	3526 94	20299	23825 94

BATAVIA, *den 24sten Januarij* 1859.

J. C. REIJNST.

POERWAKARTA. — Den 11den Januarij ll. is te *Pamanoekan* aangekomen eene sloep of barkas, bemand met 15 Engelschen, zijnde de gezagvoerder R. Potter, twee stuurlieden en 10 matrozen van het schip *Pista*.

Op de hoogte van *Singapore* zou deze bodem, na door een storm overvallen te zijn, zijn gezonken.

Na zes etmalen, na het verlaten van het schip, op zee te hebben doorgebragt, was het gelukt de rivier van *Pamanoekan* binnen te loopen. (*Jav. Ct*)

ENGELAND.

Londen, 5 Dec. Er is hier eene meeting gehouden, waarin de heer Weldom, een protestantsch geestelijke, eene redevoering over de zaak van Mortara heeft gehouden. De kolonel Wereker, aan wien bij deze gelegenheid het presidium was opgedragen, heeft in eene redevoering een historisch overzigt dier zaak en lezing gegeven van den brief, namens graaf Malmesbury, aan de schotsche hervormings-maatschappij gescheven. De kolonel zeide bij die gelegenheid: Lord Malmesbury heeft voorzeker gelijk te denken, dat de tusschenkomst eener protestantsche regering, na de bemoeijingen van katholieke staten, zonder uitwerksel zou blijven; maar waarom heeft hij gewacht tot na de ontvangst van het berigt, dat de aangewende pogingen niet gelukt zijn? waarom heeft hij niet dadelijk en met warmte, in den naam van Engeland, geprotesteerd tegen het stelen van een kind zonder bescherming? Door te dien aanzien zijn pligt te veronachtzamen, heeft hij eene groote verantwoordelijkheid op zich geladen, en Engeland in Europas oogen vernederd. Eindelijk is er een besluit genomen, om te blijven pogen een goeden uitslag te bevorderen, en de vergadering is, na dankbetuiging aan den kolonel en den heer Weldom, gescheiden.

— De aandeelen van den atlantischen telegraaf dalen schielijk te Londen. 't Is duidelijk dat men weinig vertrouwen heeft in de te doen herstellingen van den kabel, en men verzekert, dat het gouvernement geen nieuwe storting van kapitaal meer zal waarborgen. De koers was 270, 285 en 275, en de sluiting à 260 en á 290. De telegraaf der Roode zee was à 3/8 tot 5/8 premie, maar er had weinig in plaats.

Een telegrafische lijn tusschen Indië en Ceylon, door de straat van Manaar, zal voor 't publiek opengesteld worden. De lijn van Bombay naar Kurrachee is eveneens voltooid en voldoet goed. De prijs van een dépeche tusschen deze beide punten is 2 ropijen (*ƒ* 2.40) voor 16 woorden.

Londen, 6 Dec. Te Windsor en zelfs tot in de nabijheid van het koninklijk paleis heeft zich, ten gevolge van ontoereikende afvloeijing der riolen en de uitwasemingen van koe- en varkensstallen, eene koorts-epidemie vertoond, die zoo ernstig werd, dat eene commissie van onderzoek is moeten benoemd worden, om middelen tot wering van het kwaad te beramen.

FRANKRIJK.

Parijs. 6 Dec. Men blijft steeds verzekeren, dat er drukke onderhandelingen plaats hebben tusschen de Cabinetten van Londen, Parijs, Weenen en Turyn, ter zake van de italiaansche aangelegenheden. In hoever de deswege in omloop gebragte geruchten waarheid zijn, zal later moeten blijken.

— Men zegt, dat het hof van appèl bij arrest zal verklaren, dat de gratie, door den keizer aan den graaf Montalembert verleend, gelijk staat met eene amnestie en dus eene herziening van het proces onmogelijk maakt. Van eene andere zijde wordt beweerd, dat het openbaar ministerie geen requisitoir zou uitbrengen en de aanklagt laten vervallen.

— Het is eene opmerkelijk en tot nu minder opgemerkte omstandigheid, waaruit zich tevens de bijzondere kennis van den graaf de Montalembert ten aanzien der indische aangelegenheden gereedelijk laat verklaren, dat de vader van den graaf, na de emigratie van 1793, in de engelsch oost-indische armee dienst genomen en het daarbij tot den rang van kolonel gebragt heeft. Tijdens de restauratie keerde hij naar Frankrijk terug en trad toen eerst in de diplomatieke loopbaan.

— Te Bordeaux is de *Charles et Georges*, welk vaartuig in den jongsten tijd zoo dikwerf is besproken, in veiling aangeslagen.

— Wij lezen in den *Courrier de Marseille:* Een poging tot zelfmoord, gepaard met zonderlinge omstandigheden, heeft gisteren in een landhuis van St. Giniez plaats gehad. De heer F. . . . , eigenaar van dit landhuis, heeft beproefd zich van het leven te berooven, op een oogenblik, dat buren en burinnen zijne vrouw gezelschap hielden en op het terras van het lusthuis bijeen waren. Zonder in 't minst iets van 't oogmerk, dat hij wilde ten uitvoer brengen, te verraden, verliet de heer F. . , zijne bezoekers en klom op het hooge dak zijner huizing. Daar gekomen, met het voornemen om zich van deze hoogte naar beneden te werpen, sprong hij van die zijde, die op het terras uitloopt, en kwam, op gevaar af van een nabuur in zijn droevig lot te doen deelen, op zijne vrouw teregt, die ernstig gekwetst werd en hevig schrikte. Men stelle zich de verbazing- en ontsteltenis der toeschouwers van deze verschrikkelijke gebeurtenis voor, op het gezigt van hun vriend, die tot deze onverklaarbare daad van dwazen zelfmoord kwam. De ongelukkige gaf bijna geen teeken van leven meer, en zijn toestand wordt door de in allerijl gehaalde geneesheeren voor hopeloos verklaard. De oorzaken van desen zelfmoord zijn onbekend.

— Ten gevolge van een slagaderbreuk, is Mad. Savary van Bordeaux plotseling overleden.

Men verhaalt, dat zij een voorgevoel van haar naderend einde had. Voor weinig tijd zeide zij tot hare bonne: Mijn arme Louise, ik ben niet wel, ik lijd; het denkbeeld van sterven vervolgt mij dag en nacht. O! ik voel, dat ik niet lang meer zal leven. Denk er aan, op den een of anderen tijd zult gij uwe meesteres levenloos in haar bed vinden of haar dood thuis zien brengen."

DUITSCHLAND.

Berlijn, 8 Dec. Men wil hier weten, dat de markies Moustier, gezant van Frankrijk aan dit hof, bestemd zou zijn, den hertog van Malakoff te Londen te vervangen. Hij zou daar het tusschen Berlijn en Londen steeds naauwer wordende vriendschapsverbond bewaken.

— Uit Berlijn schrijft men aan de *Weser Zeitung:* De *Vossische Zeitung* spreekt bij de nieuwe regering een woord voor hen, die in de reactiejaren uit hunne ambten verdrongen of in 't algemeen achteruit gezet zijn. Zooals men weet, geschiedde het nog in latere jaren, dat oude zonden uit het jaar 1848, waarin, volgens latere begrippen, maar weinigen onberispelijk gebleven waren, opgezocht en beboet werden.

In enkele gevallen was lidmaatschap van een club voldoende, om den betrokkene, na zes jaren, ter verantwoording te roepen en hem, met zijne familie, aan zorg en kommer over te geven. Vele personen verloren het regt van aanstelling bij het regtswezen, bij het beheer en bij de gemeentedienst, die thans allen, zonder nadeel voor den staat, wel weer toegelaten konden worden, al ware hunne uitsluiting ook vroeger noodzakelijk geweest. Als er met betrekking hiertoe aanzoeken van sommigen inkomen, hoopt men, dat de regering hierop niet afwijzend zal beschikken. Men hoopt echter van haar ook een meer algemeene opentlijke daad, waartoe zelfs onder de vorige regering meermalen pogingen aangewend werden, zonder dat de uitvoering tot stand werd gebragt, nl., een algemeene amnestie zoowel voor hen, die ten gevolge der staatkundige bewegingen tot straf veroordeeld waren, als voor de in het buitenland levende vlugtelingen. Dat zulk eene amnestie zal komen, kan niet meer betwijfeld worden. De prins-regent is er toe bereid en zou het reeds lang gewenscht hebben; volgens alle waarschijnlijkheid zal deze stap in Januarij, na de bevalling van prinses Frederik Wilhelm, volgen.

— Een duitsch blad, de *Börsenhalle*, beweert, dat Oostenrijk gedwongen zou worden, ten gevolge van den tegenwoordigen toestand der vorstendommen, om, «maatregelen te nemen, ten einde de rust op zijne eigene grenzen te verzekeren." Het spijt ons, dat de *Börsenhalle* niet uitvoeriger is, en de maatregelen niet aanwijst, welke genomen zouden moeten worden. Wij gelooven echter, er reeds nu opmerkzaam op te moeten maken, dat, volgens art. 22 van het parijsche verdrag, er van de zijde der beschermende mogenheden geenerlei bijzonder regt van tusschenkomst in de inwendige zaken der vorstendommen kan bestaan, en dat art. 27 van het zelfde verdrag aldus luidt:

«Als de inwendige rust der vorstendommen bedreigd wordt of gevaar loopt, zal de verhevene Porte zich met de andere contracterende mogendheden verstaan, over de maatregelen, die genomen moeten worden, om de wettige orde te handhaven of te herstellen. Een gewapende tusschenkomst zal geen plaats hebben, zonder een voorafgaande overeenkomst tusschen de mogendheden."

— Onze correspondent te Berlijn spreekt van ministeriëele wijzigingen, waarvan 't gerucht dezer dagen in de hoofdstad van Pruissen liep, en geeft ons tevens de opheldering dezer geruchten. Het scheen, dat men bepaald had, van het ministerie van eeredienst en openbaar onderwijs twee departementen te maken, en dat de heer Bethmann-Hollweg, de minister, dien men zeide, dat aftreden zou, aan 't hoofd van een dezer departementen zou blijven. Vervolgens worden ons nog eenige belangrijke bijzonderheden over den toekomstigen arbeid van de pruissische wetgevende magt medegedeeld.

Weenen, 4 Dec. In de laatste dagen hebben onderscheidene conferentiën plaats gehad tusschen den minister van financiën en de directeuren der nationale bank. Deze hadden namelijk verklaard, dat de voorraad klinkende munt bij de bank aanmerkelijk moest vermeerderd worden, om de regeling der valuta met goed gevolg te kunnen doorzetten, en dit zou, naar hunne meening, het best kunnen geschieden door eene gedeeltelijke terugbetaling der staatsschuld aan de bank. In het tegenovergestelde geval zou haar, der bank, niets anders overig blijven, dan den afvoer van het zilver te beperken, hetgeen echter niet anders dan drukkend kan werken. De minister heeft voor alsnog geen besluit ten deze genomen, doch kan men het er voor houden dat de termijnen, die aan den staat voor den verkoop van den zuiderspoorweg moeten worden betaald, in de bank zullen gestort worden. Intusschen is de bank toch reeds met hare beperkingen begonnen en, ofschoon deze nog niet veel beteekenen, staat het toch te vreezen, dat zij grooteren omvang zullen nemen, bijaldien niet spoedig door den staat iets gedaan wordt.

— De aartsbisschop van Weenen begeeft zich, in het begin der volgende week, naar Rome, en zal in het laatst dezer maand herwaarts terugkeeren.

— De *Oesterr. Ztg.* gaat, in de beoordeeling van het proces Montalembert, zoo ver van te beweren, dat de fransche regering niet alleen regt, maar ook wijs heeft gehandeld.

— Ten gevolge van het conflict, tusschen de leden van de Moldavische kaimakamie ontstaan, heeft de commissaris der Porte aan de kaimakans een brief van den groot-vizier overhandigd, waarin zij vermaand worden, zich rustig te gedragen, en zich binnen de grenzen van den firman en het organieke reglement te houden. De kaimakamie heeft hierop geantwoord, dat zij zijne mededeeling slechts als eene officieuse en niet als eene officiële beschouwden. Denzelfden dag deed de heer Catardgi, minister van binnenlandsche zaken, den directeur van dit departement door de gendarmerie uit het gebouw verwijderen, doch deze werd den volgende dag door de twee andere kaimakans weder in zijne functiën hersteld. Men ziet derhalve, dat de vorstendommen aan de volslagenste regeringloosheid ter prooi zijn.

— Volgens berigten uit Florence, zouden de koning en de koningin heden die stad verlaten, om zich naar Rome te begeven. Prins Friedrich Albrecht van Pruissen, die zich thans te Napels bevindt, zal zich mede naar Rome begeven, en met prinses Alexandrine bij HH. MM. verblijven, zoo lang deze zich in laatstgenoemde stad zullen ophouden.

— De Duitsche dagbladpers beweert, dat er wel degelijk woelingen heerschen in Italie. Zoo leest men in de *A. Z.*: »Volgens brieven uit Milaan, door Duitschers en Zwitsers geschreven, heerscht er in Lombardije eene ontevredenheid, die zich in allerlei demonstratiën lucht geeft. De eerste oorzaak daarvan is de [illegible] zaggelijke rijzing der voorwerpen van eerste [illegible]

hetgeen hoofdzakelijk door het nieuwe muntstelsel is ontstaan. In de akademie van fraaije kunsten, hebben onstuimige tooneelen plaats gehad onder de jonge artistes, ten gevolge waarvan vele kweekelingen werden weggezonden, en het gebouw door een detachement militairen werd bezet.

Weenen, 5 Dec. Sedert langer dan tien jaren bestaat tusschen de fransche en oostenrijksche regering eene overeenkomst, ten gevolge waarvan behoeftige onderdanen in de wederzijdsche landen kosteloos worden verpleegd. Met bevreemding heeft men derhalve eene vordering door de fransche regering dezer dagen zien instellen, tot teruggave der onkosten van verpleging van behoeftige Oostenrijkers.

— Voor eenige dagen is de Aartshertog Karl Ludwig, reizende onder den naam van graaf von Weidenegg, te Ancona aan wal gestapt, zich over Loretto naar Rome begevende.

— Het verbruik van suiker is, gedurende het afgeloopen jaar 1857, geklommen tot 1,200,000 centenaars; de opbrengst der belasting daarvoor heeft bedragen 5½ millioen gulden. Voor 5/12 komt dat bedrag op koloniale suiker, voor 7/12 op suiker uit beetwortels vervaardigd.

ITALIE.

Aan de *Allg. Ztg.* wordt uit Triëst het volgende gemeld, dat wij onder alle mogelijke reserve mededeelen.

»Met de laatste Alexandrische stoomboot is de Hollandsche ingenieur Scheffer naar Batavia vertrokken. Het schijnt, dat de vorderingen, welke Frankrijk, Engeland en Rusland in Oostelijk Azië maken, ook de Hollandsche regering aansporen tot eene grootere bedrijvigheid, tot eene meerdere ontwikkeling van hare zeemagt in die streken. De heer Scheffer gaat naar Oost-Indië met de zending, om te Batavia eene nieuwe Hollandsche stoombootvloot te organiseren. Deze kundige en werkzame man was in 1848, 1849 en 1850 hier, te Triëst, als KK. ingenieur bij de marine aangesteld, en leerde toen de organisatie van den oostenrijkschen Lloyd kennen, waarvoor hij de grootste achting aan den dag legde. Dit bragt hem toen reeds, bij zijn terugkeer naar Holland in 1850, op het denkbeeld, om zijner regering de oprigting van een Hollandschen Lloyd voor te stellen, welke schepen eene nieuwe verbinding tusschen Suez en de Oost-Indische en Australische havens zouden bewerkstelligen. Dit plan schijnt thans eerst, welligt met eenige wijzigingen, tot uitvoering te komen".

PORTUGAL.

Men schrijft van Lissabon, dd. 28 nov. Gij herinnert u, dat het ministerie aan de Cortes beloofd had, al de stukken, die gewisseld zijn in de zaak van den *Charles et Georges*, over te leggen. De uitvoering dezer belofte is eenigzins vertraagd, en tot hiertoe heeft de minister van finantien zich bepaald, om slechts eenige dezer stukken, aan de commissie van redactie voor het antwoord op de troonrede, over te leggen.

Maar, in de zitting van vrijdag, heeft de oppositie op nieuw de overlegging van alle stukken gevraagd. De minister van finantien heeft eerst geweigerd, maar bij den gemoedstoestand der kamer heeft hij gemeend niet in deze weigering te moeten volharden en beloofd, de bekendmaking zoo spoedig mogelijk te doen, want de kamer wil de beraadslaging over 't adres niet beginnen vóór deze bekendmaking.

Men verzekert, dat de staatkundige invloed zich tegen deze openbaarmaking verzet; de zaakgelastigde van Engeland wilde onder anderen niet, dat er zekere stukken aan 't licht kwamen, die de weinige genegenheid van zijne regering bewijzen, om zijn ouden bondgenoot, den koning van Portugal, in diens verschil met Frankrijk, te hulp te komen.

In de vorige zitting had de kamer een door den minister van finantien voorgestelde belasting aangenomen, onder voorwaarde, dat het ministerie bij eene volgende zitting den grondslag dezer belasting veranderen zou. De minister, die dit aangenomen had, weigert thans de uitvoering, zeggende, dat de wijzigingen, die men in de belastingtarieven maken wil, hem dit voor 't oogenblik niet veroorloven. Dit heeft de afgevaardigden niet weinig ontstemd, en men verwacht, dat de ministeriëele voorstellen een levendige oppositie in de kamer zullen vinden.

DENEMARKEN.

Kopenhagen, 4 Dec. Een voorstel van den advocaat Alberti, in het volksthing gedaan, om de vrijheid van den rente-standaard, sedert April 1855 bestaande, ten deele te beperken, is in de vergadering afgewezen.

— Bij de behandeling van het wets-ontwerp op het aflossen van pacht en het veranderen in eigen bezit, heeft de meerderheid zich verklaard voor de bepaling der waarde bij taxatie door gemengde commissiën van beambten, grondeigenaars en boeren.

— De teelt van paarden is, naar in officiële stukken wordt geklaagd, zoo sterk in Denemarken achteruitgegaan, dat de aanvulling der koninklijke stallen alleen door aankoop van buitenlandsche paarden heeft kunnen geschieden. Die behoefte bestaat niet alleen voor paarden van weelde, maar ook voor werkpaarden, en een paardenkooper heeft dan ook geregeld de transporten paarden, door hem sedert drie jaren uit den vreemde ingevoerd, binnen weinige dagen gretig en tot ongekende hooge prijzen uitverkocht.

ZWEDEN.

Stockholm, 30 Nov. De kroonprins-regent heeft, bij besluit van 20 ll., het placet van 12 Jan. 1726 opgeheven, en den leden van de Evangelisch-Luthersche kerk vooroorloofd, godsdienstoefeningen te houden. De bijeenkomsten tot dit doel zullen echter, zonder bijzondere toestemming, niet mogen plaats hebben tijdens de openbare godsdienst der gemeente.

— In het afgeloopen jaar hebben de belastingen 10,315,678 rijksdaalders opgebragt, zijnde 425,592 rijksdaalders meer dan in het vorige jaar.

— Op eene aanvraag van den predikant te Halmstad, hoe hij zich had te gedragen ten opzigte van de begrafenis van een Mormoon, die aldaar was overleden, heeft de kroonprins-regent geantwoord, dat er geen hinderpaal bestond, om dan overledene eene christelijke begrafenis ten deel te doen vallen.

TURKIJE.

Pera, 4 Dec. Wanneer van de hier loopende geruchten, met betrekking tot de Donauvorstendommen, maar het tiende deel waar is, kan het geen verwondering baren, als deze vorstendommenaangelegenheid alleen de werkzaamheid der tegenwoordige regering weder in de eerste plaats vereischt. Inderdaad hadden er, behalve twee bij Sir H. Bulwer gehouden conferentiën, in den loop dezer week bereids vier ministervergaderingen plaats, waarin de gevorderde maatregelen overwogen werden. De uitslag van eene dezer zittingen was het besluit, dat eenige regimenten, met versnelde marschen, van hier naar de grenzen der genoemde provinciën zullen gezonden worden.

Een grootheerlijk besluit beveelt, uit alle provinciën eene lijst van alle werkelijk aangestelde douanebeambten en hunne bezoldiging zoo schielijk mogelijk in te zenden, want de regering wil niet alleen de bezoldiging dezer ambtenaren verhoogen, maar 't geheele corps douanen nieuw organiseren, en men moet, gelijk men van geloofwaardige zijde verzekert, in deze aangelegenheid den K. K. oostenrijkschen internuntius, vrijheer von Prokesch, om goeden raad gevraagd hebben. Tevens melden wij, dat de terugkomst van dezen staatman hier overal blijde begroet wordt. De staatslieden van het turksche rijk, die thans aan 't roer staan, hebben zeer goed begrepen en zijn er vast van overtuigd, dat zij, om hun doel—langzame en bedachtzame cultuurverbetering onder de aan hunne leiding toevertrouwde volken — zeker te bereiken, zich vast aan Oostenrijk moeten aansluiten en, in het vasthouden aan deze politiek, in den magtigen nabuurstaat de zekerste hulp en den trouwsten vriend hebben. Zelfs de anders zoo den Franschen genegen president-minister, Ali pacha, en de pas uit de fransche keizerstad teruggekeerde Fuad pacha maken hierop geen uitzondering.

Spoedig moet bij de kadi- en mudirplaatsen (betrekkinen van regter en opperregter) een streng onderzoek ingevoerd, en de tengevolge daarvan ongeschikt gebleken personen verwijderd worden. De regering schijnt eindelijk ingezien hebben, dat de tijden voorbij zijn, waarin de kadi, om zijne betrekking waardig te zijn, alleen eenige duizende piasters als geschenk behoefde aan te wenden, al was hij ook niet in staat, zijn naam te schrijven of te lezen. Weldra zal eene uit acht leden bestaande commissie voorloopig de europesche provinciën doorreizen, om dit regtersexamen te houden. Halet Effendi, als wij ons niet vergissen, iemand, die aan de Weener hoogeschool opgeleid is, een regtsgeleerde van dertig jaren, moet president dezer commissie zijn, en van zijne bekende onomkoopbaarheid — hij is rijk genoeg van zichzelf, wijl hij de eenige zoon is van Taiar pacha, die in stille afzondering van zijn onmetelijke schatten leeft- kan men met zekerheid verwachten, dat voor de meeste dier kleine stads- en dorpstirannen, de «schoone dagen van Aranjuez" voorbij zijn. Deze commissie heeft ook tevens volmagt, de, vooral in de meeste aziatische en deels ook in de europesche provinciën bestaande, overblijfselen uit den «goeden ouden tijd," van het corps der Ases of Asas politie op te heffen en de geregelde cawassendienst in hunne plaats te stellen. 't Woord Ases komt, voor zoover wij weten, van 't arabische *Asses* en beduidt zooveel als sbirre, dievenvanger en ook naregter. Van 'tzelfde woord willen velen 't woord assassin (dolkregter) afgeleid hebben. Het bederf te weren, moet over 't geheel een der eerste maar ook moeijelijkste pligten der hervormers zijn, want zoo lang nog mannen, gelijk Zerif Mustapha pacha, president van den krijgsraad kunnen zijn, die, gelijk bewezen is, gedurende den tijd zijns bestuurs, voor 500 voorgeschoten piasters, een rekening van 4 millioen indiende- zoolang zulke mannen, zeggen wij, dergelijke invloedrijke posten bezitten, zoolang zijn eener grondige hervorming zware hinderpalen in den weg gelegd.

De toelating van Zerif Mustapha pacha in den krijgsraad, ja zelfs zijne benoeming tot de voorzitterswaardigheid, schijnt tot dusver een der gewigtigste verwijten te zijn, dat Riza pacha zelfs door zijne vrienden gedaan wordt. Vooral zijn het de vreemde officieren, die hem dit niet kunnen vergeven, en die daarom zeer gaarne een ministerie Mehemed Ali zouden zien. Ofschoon nu voortdurend en zelfs van invloedrijke zijde aan den val van Ali en Riza gewerkt wordt, kan evenwel een ministerie Mehemed Ali zooveel te eer een vrome wensch blijven, daar, gelijk men weet, alle gezanten der vreemde mogendheden hiertegen zouden opkomen. Mehemed Ali pacha zal dus nog wel eenigen tijd als minister van marine kunnen blinken, ofschoon hij zeer veel lust heeft, zijn grooten rijkdom als grootvizier te laten schitteren.

Wordt hij dan ook al geen grootvizier, zoo vreezen wij toch, dat zijn rijkdom en invloed, na langeren of korteren tijd, voor den tegenwoordigen dictator Riza pacha gevaarlijk kunnen worden.

— Uit Constantinopel wordt berigt, dat de Porte den uitvoer van eitjes van zijdewormen uit Anatolie ten strengste verboden heeft. Dit heeft echter geene betrekking op de contracten, deswege door oostenrijksche onderdanen voor 15 Sept. jl. gesloten.

GRIEKENLAND.

Corfu, 4 Dec. De laatste post van de Levant heeft te Marseille de bijzonderheden aangebragt van de aankomst van lord Gladstone op Corfu en de ontvangst, die hem van wege de engelsche en plaatselijke besturen ten deel is gevallen, in zijne hoedanigheid van buitengewoon commissaris der koningin bij de vereenigde staten der Jonische eilanden.

Reeds den dag na zijne aankomst, heeft lord Gladstone zich in betrekking gesteld met de voornaamste vertegenwoordigers der Jonische bevolking, met den voorzitter en de invloedrijkste leden van den Senaat, en eindelijk met den bischop van Corfu, met wien hij eene zeer langdurige zamenkomst had.

Vrijdag, den 3den dec., heeft er eene plegtige zitting van den senaat plaats gehad, waarin men de koninklijke boodschap, die lord Gladstone aanstelt als buitengewoon oppercommissaris bij de jonische republiek, heeft gelezen. Na deze lezing, nam lord Gladstone 't woord in 't Italiaansch en sprak een doorwrochte rede uit, die op de vergadering een uitstekende uitwerking had.

AMERIKA.

New-York, 24 Nov. Dank zij der energie van de regering, de plannen der vrijbuiters beginnen spaak te loopen. De heer Martinez, president van Nicaragua, kan gerust wezen, want er is, ten minste voor dezen oogenblik, geen inval van Walkers benden te duchten. Inderdaad, in weerwil van de voorstellingen zijner vrienden en deelgenooten, zijn er bijzondere bevelen van Washington naar Mobile gezonden, om de *Alice Painter*, welke door de emigranten van Walker is ingehuurd, het verlof te weigeren, de havens te verlaten. Zoodra ed beslissing van het bestuur bekend was, ontstond er eene groote beweging onder de zoogenoemde landverhuizers, die vorderden, om zonder uitstel vervoerd te worden en de openbare veiligheid dreigden te verstoren; de directeur der douanen is er dadelijk in geslaagd, hen tot bedaren te brengen, doordien hij hun aankondigde, dat hij nog andere bevelen wachtte en dat het waarschijnlijk was, dat diegenen onder hen, welke verlofpassen hadden, verlof zouden krijgen zich in te schepen. Toen men daarop die passen onderzocht, geteekend als men voorgaf door den heer Yrissari, bespeurde men, dat zij geenerlei wettig karakter hadden. De flibustiers hebben er voor deze maal hunne onkosten bij ingeschoten, en als zij er in volharden, zich naar Centraal-Amerika te willen begeven, zullen ze heimelijk ons grondgebied moeten verlaten.

Voegen wij er eindelijk bij, dat het besluit van de uitvoerende magt het onderwerp is van alle gesprekken in de kringen van Washington. De vrienden der orde vallen de regering bij, terwijl de flibustiers haar luide beschuldigen en beweren, dat zij zich schuldig heeft gemaakt aan onregtvaardige schending der regten van zekere burgers.

— Ten aanzien der Victoria-brug te Montreal in Canada, het grootste werk van dien aard in de geheele wereld, waarvan wij reeds vroeger berigten gaven, bestemd om het groote spoorwegnet van Canada en Amerika te voltooijen, heeft men berekend, dat de vervroegde voltooijing van de brug aan de spoorweg-maatschappij een voordeel van £ 70,000 à 80,000 zal opleveren. Bij den aanbouw dezer brug worden thans gebezigd 5 stoombooten, 63 vaartuigen, 3 beweegbare en 17 vaste stoommachines, 3 stoommachines tot het vervaardigen van klinknagels en nog een aantal andere werktuigen. Het getal arbeiders bedraagt 3281.

— Dezer dagen is te Rockburg in de Vereenigde Staten het volgende voorgevallen. Te midden eener voorstelling in den schouwburg, en terwijl mevr. Bergh, eene actrice bij het publiek hoog in gunst, eene rol vervulde en met onbeschrijfelijk talent speelde, stond plotseling in het parterre een man op en riep zoo hard hij kon: „ Mijne vrouw! bij den hemel, mijne Eliza!" De toeschouwers gaven niet veel acht op dezen uitroep en hielden den man voor beschonken. Deze echter hield niet op: „ Ik zeg u, dat zij mijne vrouw is. In veertien jaar heb ik haar niet gezien; ik dacht dat zij dood was. Ik breng haar een zoon; ja een fermen zoon van twee-en-twintig jaar, zes voet en twee duim lang! Ik ben kapitein Lewis." Middelerwijl was mevr. Bergh in onmagt (geen tooneelonmagt, maar eene effectieve, reële) gevallen. De schouwburg-directeur begaf zich daarop tot den vreemdeling, en trachtte hem te doen begrijpen, dat de actrice zijne vrouw niet kon zijn, daar zij sedert drie jaren bij het tooneelgezelschap niet anders dan als mevr. Bergh bekend stond, en men dáár niet anders wist, dan dat haar man Bergh heette en voor achttien maanden gestorven was. „ Getrouwd met een ander!" barstte toen de kapitein uit. „ Mijne Eliza getrouwd! Ik zal en moet haar oogenblikkelijk zien; zij is nog mijne vrouw, mijne vrouw!" Toen mevr. Bergh haar bewustzijn had herkregen, werd kapitein Lewis bij haar toegelaten, en toen volgde een der aandoenlijkste herkenningstooneelen. Kapt. Lewis stond met miss Eliza Stanley in den echt getreden, toen hij gemeen matroos en zij dienstbode bij eene tooneelspeelster was. Gedwongen om acht jaren later naar Oost-Indië te vertrekken, had hij zijn zoontje medegenomen, en bevond zich sedert niet in staat, tijding aan zijne vrouw te zenden, of zond die wel, zonder dat zij ze ontving. Vrouw Lewis, die na verloop van eenige jaren niets van haren man had vernomen en toen berigt kreeg, dat hij en hun zoon bij eene schipbreuk waren omgekomen, hertrouwde, wijdde zich aan de tooneelspeelkunst, en werd weduwe van haren tweeden man, zonder den eersten verloren te hebben. Eenige vrienden van den man en de vrouw vergezelden de echtelingen naar den heer Gordon, r. k. priester, en deze, onderrigt van den loop der gebeurtenissen, legde op nieuw den echtknoop, die door de kansen der zee, zoo al niet verbroken, dan toch gedurende vele jaren losgemaakt was.

— In de *Annales du commerce extérieur* vindt men het navolgende schrijven uit San-Francisco, dd. 20 September jl.

«De tijdingen uit Britsch Columbia (welken naam de britsche regering onlangs aan haar bezittingen aan de wateren van den Noorder-Oceaan gegeven heeft) bleven bij voortduring ontmoedigend. De waterstand van de Fraser-rivier werd niet lager, en het goud, dat men op de oevers inzamelde, werd slechts in kleine hoeveelheden en van mindere kwaliteit dan het goud van Californië, uit Victoria aangevoerd. Aan den anderen kant komen de emigranten in grooten getale te San-Francisco terug. Wanneer er geen onvoorziene omstandigheden plaats grijpen, schijnt het prestige verloren. Overigens zal men eerst tegen het einde van den winter bepaald ingelicht kunnen zijn omtrent de waarde, die men aan genoemde streken als goudland zal moeten toekennen.

— De stoomboot *Tamar*, met berigten en brieven van Buenos-Ayres van den 28 October, is den 5den Dec. te Southampton aangekomen.

De nieuwstijdingen van de republiek Buenos-Ayres zijn van alle belang ontbloot; echter liepen er allerlei geruchten op 't oogenblik van het vertrek der mail van Montevideo, den 31 Oct. Het scheen, dat een legerafdeeling opgestaan was, maar men wist geen bijzonderheden; bij de aankomst van den stoomer te Rio-Janeiro, waren er gewigtige depeches aan den viceadmiraal Lushington gebragt, die onmiddelijk de *Obéron* naar la Plata had afgezonden.

— De *Nacional* van Buenos-Ayres, dd. 27 Oct. schrijft: 't Gewigtigste wat wij hebben mede te deelen, is de uitbarsting van den aangekondigden krisis, ten gevolge der slechte en onzedelijke organisatie van de politiek van Urquiza. Op dit oogenblik, is de desorganisatie in de provincie Santa-Fe begonnen; en alles schijnt de oplossing van het eedgenootschap van Urquiza aan te kondigen, 't zij door de welslaging eener liberale revolutie, 't zij door het opstaan eens bloeddorstigen tyrans.

In weerwil van deze passage van het blad, meldt alle stilte in 't binnenste des lands. De kamers hadden de zittingen bijna ten einde gebragt en een rente van 7% gewaarborgd voor den aanleg van een spoorweg tusschen de hoofdstad en San-Fernando, zijnde eene lengte van twintig mijlen.

— De tijdingen uit Montevideo zijn onbelangrijk. 't Engelsch oorlogschip *Harrier* was in de haven.

Het paardenspel te Rio Janeiro was door de ontevreden toeschouwers in brand gestoken.

— Een voorval, dat ernstige gevolgen hadkunnen hebben, heeft plaats gevonden tusschen den heer Price, en Engelschman, leverancier der werken van de eerste secte van den spoorweg van den Pedro Segundo (van Guimarems tot Belem), en de directeuren der Compagnie; deze laatsten hadden de levering van den weg gevraagd, maar de heer Price had de planken van een brug afgebroken en de gemeenschap gestremd. De regering is tusschenbeiden gekomen, had de betaling van het den heer Price verschuldigde geld gewaarborgd, en daarop was de brug hersteld en de lijn aan de Compagnie overgegeven. De weg zou den 8sten Nov., voor het gebruik opengesteld worden.

De gezondheidstoestand van de braziliaansche havens is voldoende, met uitzondering van Fernambucco, maar zelfs in deze laatste haven zijn de ziekten niet gevaarlijk of besmettelijk.

WEST INDIE.

Uit Paramaribo schrijft men van den 21sten October het volgende:

Ongeveer 14 dagen geleden, is hier viermaal achtereen brand geweest, en wel in de buitenbuurten der stad. Deze branden zijn in zoo verre gelukkig afgeloopen, dat alleen de primitieve perceelen in de asch gelegd zijn. Algemeen wordt de oorzaak daarvan aan kwaadwilligheid toegeschreven en denkt men met huivering aan het jaar 1832, toen, ook na voorafgegane branden in dt buitenbuurten, de halve stad in de asch werd gelegde Men is thans zeer waakzaam: behalve schutterlijke, militaire en policie-patrouilles, doen ook de goede ingezetenen nachtelijke wijkrondes. En niet onnoodig, wanslechts eenige lucifers zijn voldoende, om de door de heerschende warmte uitgedroogde houten huizen van Paramaribo in vlam te zetten.

Overigens wacht men met ongeduld naar de toestandsverandering of vrijverklaring der slaven en aanvankelijk ten minste, naar eenige voorbereiding daarvan; en beschouwt men de tegenwoordigen onzekeren toestand der slavenmagt — aan wie reeds zoo lang de vrijheid is voorgespiegeld — als hoe langer zoo meer gevaarlijk wordende voor de kolonie. Is het nu niet te loochenen, dat Suriname eene belangrijke kolonie voor Nederland is, dan vragen wij met ernst, waarom zij dan zoo lang slepend ziek gehouden wordt, wanneer het middel van herstel voorhanden is? En is de onmiddelijke aanwending daarvan vooralsnog onmogelijk, de voorbereiding daartoe zal dan toch wel niet onmogelijk zijn. De slavenbevolking zou ten minste daarin een begin van uitvoering zien van hetgeen aan haar beloofd is; het zou haar gerust stellen en men zou er verkeerde hartstogten door te keer gaan.

Ook is het niet onbelangrijk mede te deelen, dat men, van den oever der rivier de Marowijne aan de Surinaamsche zijde, een etablissement, dat op den franschen oever (Fransch-Guyana) staat, zien kan, dat tot verzamelplaats dient van 500 der grootste boosdoeners, die door het fransche gouvernement naar Cayenne gedeporteerd zijn. Wanneer men nu in aanmerking neemt, dat deze buren van Suriname los loopen en hun werk verrigten onder het toezigt van slechts 25 militairen, dan begrijpt men, dat eene desertie in massa van die lieden, — dat slechts in het oversteken van den eenen oever naar den anderen bestaat — niet tot de onmogelijke zaken behoort en, in de tegenwoordige omstandigheden, geene aangename verrassing zoude zijn. Wij hebben intusschen met genoegen vernomen, dat zulks aan de aandacht der regering van Suriname niet ontsnapt is.

— Men berigt ons uit Suriname, onder den datum van 5 Nov. jl., het navolgende: De Curator en weesmeester van dit gewest, de heer L., heeft een deficit van ƒ30 à 40,000 in zijne kas. Na de ontdekking daarvan, heeft hij getracht zich door worging van het leven te berooven. Zijn toestand is zorgelijk, zoodat hij niet naar de gevangenis is kunnen gebragt worden, maar door twee politieagenten in zijn huis bewaard wordt.

EGYPTE.

Suez, 19 December. Wij zijn voor het tegenwoordige van alle nieuws ontbloot. Van Djedda zijn geene tijdingen nopens de verrigtingen der nieuwe commissarissen en hun collega ontvangen.

Met uitzondering van een of twee kleine afdeelingen artillerie en genie, zijn heden, na het vertrek der Buffs, geene troepen meer doorgekomen.

De voltooijing van den spoorweg tusschen deze plaats en Cairo gaat langzamerhand voort, doch houdt tot heden de inlandsche kooplieden niet terug, om hunne goederen per kameel te verzenden; het tarief is te hoog gesteld en alhoewel, door de verzending der goederen per spoorweg, tijd uitgewonnen wordt, sleept dat transport echter vele buitengewone onkosten na zich, zoo als draagloon en kameelhuur naar en van het station; terwijl de kameelen de goederen van deur tot deur brengen, zonder moeite of extrauitgaven te veroorzaken. Men heeft niets tegen den spoorweg, maar voor het tegenwoordige is het uithoofde van het overvloedig aantal kameelen, goedkooper deze te gebruiken en dit welligt ook verkieslijker, wanneer er geen haast bij is. Dit alles zal nogtans met den tijd wel teregt komen, doch een eerste vereischte, dat thans nog ontbreekt, is een practisch man, die met het beheer belast wordt, en een doorwrochte kennis van de tegenwoordige behoeften der inlandsche bevolking bezit en in staat is, een doelmatig tarief daar te stellen, in het gemis waarvan het kwaad thans hoofdzakelijk gelegen is. Voor alle soorten van transito is de lijn een groote verbetering, doch dit is niet genoegzaam om ze te doen renderen. Thans loopen er dagelijks drie treinen tusschen Cairo en Suez vice versa, doch wij verlangen zeer naar de algeheele beëindiging, welke slechts langzaam vooruitgaat.

BRITSCH-INDIE.

Het Gouvernement van Bengalen heeft aan het Indisch Gouvernement voorgesteld, om in het volgend jaar te blijven geven de som van 2400 ropijen tot ondersteuning van het weekblad, de *Educational Gazette*, dat in de Bengalesche taal uitgegeven wordt, onder toezigt van het departement voor onderwijs. Het opperbestuur heeft die som toegestaan.

— De koffij-oogst op Ceylon is afgeloopen en uit de, door de Kamer van Koophandel gedane, opgaven voor het jaar 1857—1858, waaronder de lading van de verongelukte *Sibella* begrepen is, blijkt dat de opbrengsten gedurende de vier laatste jaren zijn geweest als volgt:

Jaren.	Plantation.	Native.	Totaal
1854—1855.	311,804 cwts.	170,676 cwts.	482,480 cwts.
1855—1856.	331,518 „	114,680 „	446,198 „
1856—1857.	375,456 „	170,457 „	545,913 „
1857—1858.	382,805 „	169,838 „	552,643 „

— De *Bombay Gazette* deelt de volgende portretten mede van eenige der voornaamste aanvoerders van de opstandelingen. De inzender staat er voor in, dat de «kaligraphiën» van een kunstenaar zijn, die zijn beelden niet flatteert.

Dhondoo Punth of Nana Sahib, 33 jaar oud, schoone gelaatstrekken, gezet en van middelbare lengte, met een rond gezigt, regte neus en ronde oogen. Hij heeft zwart hair op de helft van zijn hoofd, een litteeken van een doctor's lancet op zijn grooten toon. Men zegt, dat hij sedert eenigen tijd zijn baard heeft laten groeijen, en dat hij er als een Mahomedaan uitziet; hij is een aangenomen zoon van Bajee Rao.

Gungadhur Rao, bijgenaamd Bala Sahib, 28 jaar oud, van een donker uitzigt, groot van gestalte en mager van persoon, met een lang gezigt en een langen en krommen neus, zwart hair op de helft van zijn hoofd. Hij heeft ligte kenteekenen van pokken en de knieën naar achteren gebogen. Deze rebel is een broeder van Dhonoo Punth, opperbevelhebber onder den Nana.

Naboo Punth, bijgenaamd Baba Bhut, 55 jaar oud, van een tarwekleurige tint, groot van persoon met een ovaal gezigt, langen en breeden neus en kleine oogen. Hij heeft eenige grijze hairen op zijn hoofd. Deze persoon is een broeder van den Nana en bekleedt de waardigheid van Naïb of gedeputeerde.

Pandoorung Rao, bijgenaamd Rao Sahib, 30 jaar oud, van schoone gelaatstrekken, mager en lang van taille, een lang gezigt, langen en breeden neus en groote oogen. Hij heeft zwart hair op de helft van het hoofd en ligte kenteekenen van pokken; hij heeft insgelijks teekenen op zijn ligchaam, die een begin van melaatschheid aanduiden, en een hoog voorhoofd. Rao Sahib is geen bloedverwant van Dondhoo Punth, maar toch met hem vermaagschapt, ten gevolge van de aanneming van zijn vader door Bajee Rao.

Suda Shew Punth Oodgir, omstreeks 55 jaar oud, heeft een donker uitzigt, is breed en klein van gestalte, heeft een breed gezigt, een langen en breeden neus en ronde oogen; hij draagt sporen van de kinderziekte en is linksch. Hij werd door den Nana belast met het bestuur over de geconfisceerde goederen.

Joala Persbad, omstreeks 40 jaar oud, van een donker voorkomen, mager en groot van persoon, met een lang gezigt, een fraaijen en langen neus en kenteekenen van kinderziekte. Hij heeft eenige hairlokken op het hoofd en spreekt door den neus. De rebel was brigadier onder den Nana.

Abba Dhamook Dharce, omstreeks 60 jaar oud, schoon van gelaat en kort en dik van gestalte, met een rond en vol gezigt, platten neus, kleine en breede oogen. Hij heeft eenige weinige hier en daar verspreide grijze hairen op het hoofd. Hij was betaalmeester bij de troepen van den Nana.

Narain Marhatta of Naroo Punth, 42 jaar oud, heeft een schoon gelaat, korte gestalte, rond gezigt, regten neus en groote bruine oogen. Hij heeft zwart hair op de helft van zijn hoofd en een sabelhouw over zijn regteroog; deze was brigadier onder den Nana.

Tantia Topee, 42 jaar oud, donker van gelaat, kloek van voorkomen en van middelbare lengte. Hij heeft een vol gelaat, een platten grooten neus en is pokdalig. Hij teekende zijn naam altijd Tantia Topee, kapitein, en behoorde tot Bajee Rao's hofstoet.

Gimgadhur Tantin, 23 jaar oud, schoon gelaat, kloek voorkomen, een vol gezigt, een breeden en spitsen neus en lang zwart hoofdhair; zijn zuster is gehuwd met Balo Sahib.

Ramchunder Tantia, 25 jaar oud, van een tarwekleurig gelaat, mager en van middelbare lengte, met een vol gezigt, langen neus, zwarte oogen en lang zwart hair op het hoofd; hij is een zoon van Baba Bhut en ondersteunde hem bij den opstand.

Gopal Rao; deze was door den Nana belast met het bestuur over een gedeelte van de districten, die in bezit waren van de opstandelingen.

Van dezen laasten is de kaste niet met zekerheid bekend; de overigen worden opgegeven als Brahmin Dukhni, met uitzondering van No. 6, wien men den naam geeft van Kanojia Brahmin.

COCHIN-CHINA.

De *Moniteur* geeft de volgende beschrijving van de baai Tourane:

Volgens de opgaven telt men verscheidene uitmuntende ankerplaatsen op de kust van Cochin-China; als: de baaijen van Padara, van Nhiatrong, van Hong-Ko, van Phuyen, van Cou-Mong, enz.; maar de baai van Turon of Tourane heeft, uithoofde van haar nabijheid bij de hoofdstad van Cochin-China, Hué-Fo, tot nog toe bij voorkeur de zeevarenden tot zich gelokt, die genoodzaakt waren in deze wateren te ankeren.

De baai van Tourane is een van de schoonste door de natuur gevormde havens. De uitgestrekte waterkom, waardoor zij gevormd wordt, is 9 mijlen lang en 5 breed; zij wordt bijna geheel beschut door hooge bergen, die haar tegen de woede van de moessons beschermen en, ten gevolge van de met groen bedekte punten, die haar omringen, verbeeldt men zich bij de doorvaart, dat men zich midden in een meir bevindt. De uitgestrekte bosschen, die als een onmetelijk tapijt de hellingen van de bergen bedekken, duiden een zeer krachtigen plantengroei aan. Maar, zegt een reiziger, het aanschouwen van dit natuurtooneel, dat in de blaauwe en stille wateren van deze baai wordt teruggekaatst, heeft iets hards, iets sombers zelfs, hetwelk oorzaak is dat de blik er niet met welgevallen op kan rusten. Ten zuiden is het vergezigt van een geheel anderen aard.

Daar ziet men een uitgestrekte vlakte, die zich ter linkerzijde tot het schiereiland en tot de zee uitstrekt, terwijl de golven gebroken worden op een strand, dat door zijn kaalheid en witheid het oog vermoeit; terwijl zij regts een einde neemt bij een bergketen, die zich, zoo ver het oog reikt, evenwijdig met de kust uitstrekt. Aan den rand van deze vlakte bemerkt men Tourane, een stad van weinig omvang, waardoor een kleine rivier stroomt, welker mond door verscheiden forten verdedigd wordt, waarop, voor de inname op den 1sten en 2den September dezes jaars door de fransche zeemagt, de gele vlag van Cochin wapperde, die een groenen en getakten rand heeft.

— In hetzelfde dagblad leest men:

Sedert het begin van deze eeuw heeft Frankrijk te vergeefs getracht, betrekkingen met Cochin-China aan te knoopen. De onmeedoogende behandeling, die onze zendelingen aldaar gestadig verduurd hebben, zijn wel oorzaak geweest, dat onze oorlogschepen dikwijls op de kusten van het Annamitisch koningrijk verschenen zijn, maar hunne pogingen, om zich in betrekking te stellen met de Cochin-Chinesche regering en om haar gewelddadige handelwijzen te doen ophouden, hebben geen het minste resultaat opgeleverd. In 1856 heeft de keizerlijke regering een speciaal agent opgedragen, zich naar Tourane te begeven en een nieuwe poging aan te wenden, om de stijfhoofdigheid van het hof van Annam te overwinnen; men vergunde dezen agent zelfs niet aan land te komen, en hij moest zich verwijderen zonder de boodschap, waarvan hij overbrenger was, naar *Hué* te hebben kunnen overbrengen.

Deze handelwijzen werden gevolgd door een nieuwe tegen de zendelingen gerigte vervolging, die nog heviger was dan de vroegere en waarvan een bisschop Mgr. Diaz het slagtoffer was, daar men hem, na het ondergaan van de schrikkelijkste martelingen, ter dood bragt. De regering van den keizer kon niet dulden, dat haar aanbiedingen zoo hooghartig werden afgewezen, en dat de door haar betoonde bezorgdheid aanleiding gaf tot vervolging, en zoo werd er tot een expeditie besloten.

De spaansche regering, die zich ook over dergelijke grieven te beklagen had, heeft gaarne haar medewerking verleend aan het doel van de expeditie, door een regiment van Manila en twee oorlogschepen ter beschikking te stellen van den vice-admiraal Rigauld de Genouilly, aan wien het opperbevel was opgedragen.

Vendutien buiten de drie hoofdplaatsen.

Bij de uitbreiding van het Europesche element op Java en ook daarbuiten, hebben zich in de meeste residentien en afdeelingen — er is hier geene sprake van de drie hoofdplaatsen op Java — een of meer kooplieden gevestigd, die zich alleen met den kleinhandel erneren en in dezen een voldoend, schoon niet zeer ruim bestaan kunnen vinden. Ten einde hunne waren met eenig voordeel te slijten is het natuurlijk noodig, dat zij deze in eenige hoeveelheid inslaan, en daardoor gebeurt het niet zelden, dat zij genoodzaakt zijn, aan bederf onderhevige goederen, die door onverhoopte omstandigheden niet spoedig van de hand worden gezet, op publieke vendutie te verkoopen, ten einde eene grootere schade te voorkomen.

Nu bestaat voor de vendu-kantoren in Nederlandsch Indie, met uitzondering van Batavia, Samarang en Sourabaija, eene andere instructie dan die voor genoemde hoofdplaatsen. Deze werd bij resolutie van 25 Junij 1822 No. 9 (Staatsblad No. 29) vastgesteld en behelst bepalingen, die, onzes inziens, eene dringende voorziening vereischen. Zoo is b. v. bij artikel 6 vastgesteld, dat de vendumeester niet gehouden is, een dag tot verkoop te verleenen, tenzij de waarde der te verkoopen goederen eene som beloope, groot genoeg om door de vendupercenten de moeite en kosten van een verkoopdag te dekken. Deze som zal door de Gouverneurs en Residenten respectievelijk plaatselijk worden bepaald. Echter — zoo luidt het slot van dit artikel — blijft het aan de vendumeesters overgelaten, om ook beneden de bepaalde som verkoopingen te houden, indien zij de moeite en kosten zich willen laten welgevallen.

Zoo als men uit bovenstaande bepalingen ziet, hangt dus een koopman, die eene vendutie wenscht te houden, geheel af:

1°. Van de willekeurig door den Gouverneur of Resident te bepalen som, beneden welke geene vendutie gehouden zal worden.

2°. Van de al of niet goede gezindheid van den vendumeester. Heeft nu het plaatselijk bestuur eenige ware of vermeende reden tot ontevredenheid jegens een in zijn residentie of afdeeling gevestigd koopman, alsdan geven deze bepalingen hem de middelen aan de hand, een zoodanig persoon, door de weigering tot het houden eener vendutie, zoo al niet geheel te ruineren, dan toch groote schade te berokkenen.

Het ware dus verkieselijk en hoogst wenschelijk, dat door de Hooge Regering zelve een minimum bepaald werd, dat de vendumeesters voor het houden van elke vendutie mogen vorderen, en den verkoopers de verpligting oplegde, casu quo, het daaraan ontbrekende te suppleren.

Hierdoor zoude worden voorgekomen, dat de kleinhandelaar zich langer aan willekeur van wie dan ook blootgesteld en dikwerf genoodzaakt zag, of zijne provisien te laten bederven, of wel ze onderhands tot een spotprijs van de hand te zetten.

Doch — als ware deze bepaling niet genoegzaam, om een hevigen knak aan den kleinhandel te geven — schijnt daarenboven de Directie der Middelen en Domeinen de goede bedoeling der Hooge Regering, die toch voorzeker niemands ondergang wenscht, maar veleer door alle mogelijke middelen den handel verlangt aan te moedigen, te miskennen. Er moet namelijk — naar men ons mededeelde — eene aanschrijving van genoemde Directie aan alle of sommige plaatselijke besturen bestaan, om zoo veel mogelijk alle handelsvendutien tegen te gaan en het houden daarvan te weigeren.

De gevolgen dezer aanschrijving loopen natuurlijk voor den kleinhandelaar op zijn verderf uit en wij twijfelen, of de Hooge Regering met dezen maatregel van de Directie der Middelen en Domeinen bekend zij.

Het is, in het belang van vele brave en onbesproken lieden, onder welke ook verscheiden gepensioneerde ambtenaren, wier geringe pensioen hen noodzaakt, iets anders bij de hand te nemen, om met hun gezin fatsoenlijk te kunnen bestaan, dat wij den wensch uiten, dat de Hooge Regering zich met [illegible] hunne belangen ten deze aantrekke en hen niet langer aan willekeur en onbillijkheid blootgesteld late.

Redactie.

Europesche Kolonisatie op Sumatra.

(Slot van ons vorig No.)

Als een blanke landbouwer in Indië gedurende 5 uren per dag in het veld arbeidt, namelijk van 6—9 's morgens en van 3—6 's middags, en zulks gedurende 300 werkdagen in het jaar, dan levert hij in een jaar, 1800 uren veldarbeid. De landbouwer, die in Nederland gedurende 200 dagen, de wintermaanden aftrekkende, 12 uren per dag werkt, levert in een jaar 2400 uren veldarbeid. Met 1800 uren kan de veldarbeider in Indië twee oogsten bekomen, die ieder, zeer matig gesteld (zie *Die Battaländer*, 2de deel, blads. 186—215), 50 maal het gezaaide teruggeven, terwijl de landbouwer in Europa, met 2400 uren veldarbeid, niet meer dan 30 maal het gezaaide kan krijgen. Met minder arbeid dan in Nederland kan de europesche kolonist, in het Battagebied, dus 3 maal zoo veel in het jaar voortbrengen als in Europa. Er behoeft dus niet getwijfeld te worden en geen langere bezorgdheid te bestaan, of de overgebragte behoeftige en gedeporteerde wel voor zijn taak zal berekend zijn, want al is hij van aard lui of traag, de gemakkelijkheid van den arbeid zal hem zijne verkeerde neiging doen overwinnen en langzamerhand werkzamer en ijveriger maken. Zie ook P. BLEEKER, *Reis door de Minahassa*, 2de deel, bladz. 44.

De grond, waarvan hier sprake is, behoort regtens aan de bevolking of de hoofden der bevolking, onder wier gebied zij hem rangschikken. Maar onder de Battaks, even als onder de Maleijers, bestaat slechts een bezitregt, en dit behoort aan ieder, die den grond met toestemming van de hoofden ontgint, daar de grond, naar het bij hen erkend beginsel, door den Schepper van denzelven ten algemeenen nutte is gemaakt, en dus ook aan ieder toebehoort, die hem vruchtbaar maakt. De hoofden van Ankola geraadpleegd zijnde, hebben verklaard, dat zij hem gaarne ten gebruike van het Gouvernement afstaan. Toen hun eene prijsbepaling is gevraagd, wilden zij het niet doen, en zeiden eindelijk, na aanhoudend dringen, dat zij de geheele vlakte van Ankola, die aan de Zuidzijde van den berg Soeboe Raja ligt (de helft van het geheele landschap) voor *f* 500 zouden afstaan. De grond heeft bij hen geene waarde, maar zij zien niets liever dan zijne ontginning en waren ook geheel niet tegen de kolonisatie gestemd. In het geheim verlangen zij die waarschijnlijk. Dus ook van deze zijde is geene belemmering te duchten.

Indien ik er in geslaagd ben hierboven aan te toonen:

a. Dat de kolonisatie der Battalanden door de Staatkunde kan worden geraden;

b. Dat het beschrevene terrein is een tafelland van genoegzame uitgebreidheid en op de vereischte hoogte gelegen;

c. Dat de levenskansen te Sumatra niet ongunstig zijn;

d. Dat de veldarbeid door de Europeanen in Ned. Indië uitvoerbaar is (1);

dan kom ik tot het besluit, dat de heeren adressanten van het verzoekschrift aan den Koning, van 15 April 1857, in de genomen conclusie ad 1 m. van het advies (bladz. 57) niet moeten berusten, maar dat zij, onder het geven van nadere toelichtingen, moeten verzoeken tot het nemen eener proeve, zoo als in het 2e lid van het advies is gezegd, te worden toegelaten.

De Regering is te verlicht, om niet alles tot medewerking in het nemen dezer proef te doen. Bovendien sta ik in voor eene ruime medewerking onder de Sumatrasche ambtenaren en, al mogt ik zelf niet meer hier zijn, om daaraan impressie te geven, zal zij daarom niet achterwege blijven, want de bijval voor de kolonisatie is algemeen en nagenoeg bij allen, die er gunstigen invloed op kunnen uitwerken. Men neme dus de proef gerustelijk, ook zonder de regtstreeksche participatie der Regering, maar met de voorzorgen, hierboven aangeduid, of daaromtrent.

Ik eindig dezen reeds langen brief, met UEd. en Uwen medewerkers een goeden uitslag toe te wenschen, en U ten volle te magtigen, om U op mijne toelichtingen, wenken en aanwijzingen, en mijne overtuiging, dat de kolonisatie mogelijk is, niet alleen, maar dat zij voor het Moederland van onberekenbaar voordeelige gevolgen zijn zal, te beroepen.

Ontvang de verzekering der hoogachting, waarmede ik de eer heb te zijn,

Uw dienstwillige Dienaar,

(Get.) VAN SWIETEN.

(Bijlage).

UITTREKSEL uit eenen brief van den Controleur A. W. HENNY, Civielen gezaghebber van Ankola en Si-Pirok, van den 1sten Maart 1858.

In Ankola zijn en worden alle koffijboomen op zes voeten afstand geplant. Gedurende het 3de jaar worden zij op de hoogte van zes voeten getopt. Als de boomen in vollen wasdom zijn, groeijen de takken, althans de onderste naar elkander toe, zonder dat dit verhindert door de rijen te gaan of te rijden.

Een tuin op deze wijze aangelegd, is na het 4de jaar zonder moeite schoon te houden en beschaduwt zich zelf. De aanplant op die wijze is noodig, omdat men hier geene goede dadapsoorten vindt, en geene dan de dadap-asan en doerie bekend zijn, welke minder goed zijn dan de op Java voorkomende dadap-minjak en sirep. Daar nu de ondervinding dagelijks leert, dat een goed beschaduwde tuin, op deze wijze aangelegd, te Ankola frisch en weelderig blijft, terwijl een minder beschaduwde schraal staat, zou het schadelijk zijn de boomen op grooteren afstand te planten

Een bouw op wijze beplant bevat dus pl. m. 1000 boomen (lees 2000). Voor het onderhoud van 2000 boomen, zal ik één werkman nemen. Verscheidene door mij genomen proeven hebben mij de overtuiging gegeven, dat zulks niet te zwaar is. De oogst in mijn district bedroeg, in het afgeloopen jaar 1857, iets meer dan een katie per boom. Sommige tuinen geven er twee; andere, voornamelijk die in Si-Pirok, aan de grenzen van Padang-sawas gelegen, waar een geregeld toezigt moeijelijk is, gaven weinig, terwijl andere, waarvan de eigenaars verhuisd zijn, niets opbragten.

In 1856 was de oogst $^1/_2$ katie en in 1855 bedroeg die $^3/_4$ katie per boom. Indien dit verkregen wordt van een indolent en traag volk, dat zonder gedurig toezigt weinig uitvoert, dan kan van vrije arbeiders gerust op $^3/_4$ katie per boom gerekend worden.

Vier honderd bouws beplantende, waar 400,000 boomen komen, zal men over een tijdvak van 12 jaren de volgende opbrengst bekomen:

In het 3de jaar $^1/_5$ katie per boom	800 p.	
In het 4de tot het 12de jaar, of gedurende 9 jaren, $^3/_4$ katie per boom	27,000 „	
Te zamen gedurende 12 jaren	27,800 p.	
Daarvoor wordt verkegen:		
Voor 27,800 p. à *f* 18 p. p.		*f* 500,400.00
Af de onkosten als:		
200 arbeiders à *f* 120 's jaars	*f* 24,000.00	
Opzigters en mandoors	„ 1,200.00	
Per jaar	*f* 25,200.00	
In 12 jaren	*f* 302,400.00	
Voor een renteloos voorschot tot aanleg van den tuin	*f* 80,000.00	
Voor de gebouwen	„ 20,000.00	
		402,400.00
Rest winst		*f* 98,000.00
Voeg bij:		
De waarde van den aanplant en de gebouwen, na het 12de jaar		*f* 60,000.00
Te zamen		*f* 158,000.00

Toelichting op het voorgaande door den heer VAN SWIETEN:

De controleur HENNY, getroffen door de voordeelen, welke eene cultuur-onderneming in Ankola belooft, heeft een plan gemaakt, om de dienst te verlaten en eene zoodanige onderneming te beginnen, indien hem een renteloos voorschot van *f* 100,000 mogt worden toegestaan, en een contract om de geteelde koffij op de plaats van productie voor *f* 18 p. p., aan het Gouvernement te leveren. Op eigene krachten heeft hij niet vertrouwd, vermoedelijk omdat hem de gelegenheid ontbreekt, om bij particulieren geld te bekomen. Dit ware echter het verkieslijkste geweest, want, daargelaten dat het Gouvernement vermoedelijk niet gaarne de verlangde verbindtenis zal aangaan, om zijne reeds afgekeurde houding van koopman niet uit te breiden, zoude de ondernemer, bij behoud van vrije beschikking, op hoogeren verkoopprijs kunnen rekenen.

Het is laag gesteld, indien de verkoopprijs, na aftrek van de transportkosten, op *f* 20 p. p. wordt geschat. Intusschen zoude dit verschil van *f* 2 p. p. over het geheel eene som van *f* 55,600 uitmaken, die de kosten of renten van het voorschot bij particulieren opgenomen, zouden dekken.

Er is echter een andere misrekening in zijn nadeel door den ondernemer gemaakt, die zijn werkelijke winst veel gunstiger maakt, dan hij geraamd heeft.

De bouwgrond, à zes voeten afstand geplant, bevat niet 1000 maar 2000 boomen.

De opbrengst in 12 jaar is niet 27,800 pic maar 55,600 p.

De verkoopprijs à *f* 20 zoude bedragen		*f* 1,112,000.00
Waarvan de onkosten zouden zijn		
400 arbeiders ad *f* 120	*f* 48,000.00	
Opzigters en mandoors	- 2,000.00	
	f 50,000.00	
In 12 jaren	*f* 600,000.00	
Het voorschot met de rente gemiddeld	„ 200,000.00	
		f 800,000.00
Blijft zuivere winst in 12 jaren		*f* 312,000.00

Behalve de waarde van den tuin met de gebouwen.

Deze berekening kan nagenoeg als juist worden aangemerkt; volgens het cultuur-verslag der residentie Tapanolie, was de opbrengst der koffij in Mandheling en Ankola als volgt:

In 1853 een pikol van 161 boomen,
„ 1854 „ „ „ 157 „
„ 1855 „ „ „ 93 „
„ 1856 „ „ „ 159 „
„ 1857 „ „ „ 110 „

In Ankola alleen werd in 1857 een pic. geoogst van 81 boomen.

Men heeft in die afdeeling aangenomen, om de boomen niet door kweekbeddingen en overplanting, maar door dadelijke poting van den boom te verkrijgen. Wijders onderhouden de planters in Ankola, afgescheiden van de andere diensten, 400 boomen per hoofd. Het is daarom niet te veel gezegd, dat een vrije arbeider, die goed betaald wordt, 2000 boomen kan onderhouden. Alle ondernemers rekenen bij boom-cultuur op een arbeider per bouw tegen *f* 100 à *f* 120 's jaars; Sumatrasche maatstaf.

De koffijheesters beginnen op Sumatra reeds in het derde jaar te dragen.

(Redactie).

(1) De Staats-Commissie zegt, dat de Heer P. BLEEKER, in het 2e deel van de *Reis door de Minahassa*, bladz. 43, de kolonisatie door Europesche arbeiders bepaaldelijk uitsluit. In het exemplaar, dat ik voor mij heb, wordt gezegd, dat de vestiging van Europeanen zeer wenschelijk is, en juist het tegendeel van het door de Staats-Commissie betoogde.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DAT.M		NAAR
Januarij	19	Engelsch	H. M. S. Volcano	M. Hockly	Singapore	15	Januarij	Londen
〃	21	〃	Scawfell	R. Thomson	Foo-Chow-Foo	8	〃	〃
〃	23	Amerikaansch	Uncowah	N. Kirby	Singapore	19	〃	New-York.
〃	24	〃	Lady Suffolk	A. W. Lavender	Amoy	15	〃	〃
〃	—	Engelsch	Arabia	Geo. Torrest	Manila	1	〃	Liverpool
〃	—	〃	Gem of the Neshe	J. Mills	Whampoa	11	〃	Londen
〃	25	Amerikaansch	Josephine	F. Lendholm	Melbourne	1	〃	For á Market
〃	24	Zweedsch	Gerda	E. A. Jansson	Geelong	1	〃	Batavia
〃	27	Peruvian	Maria Natividad	N. Arrue	Macao	13	〃	Callao

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
Januarij	26	Ned. Ind.	schoener	l'Union	F. Berk	Billiton	25 Dec.	Pandel & Stiehaus.
〃	—	Nederlandsch	bark	Admiraal de Winter	Jansen	Rotterdam		van Ommeren, Rueb & Co.
〃	—	Zweedsch	〃	Fanny	Wulffe	K. d Goede Hoop		J. Cezard & Co.
〃	—	Amerikaansch	schip	Josephina	F. Lendholm	Melbourne	1 Jan.	Paine, Stricker & Co.
〃	27	Nederlandsch	〃	Broedertrouw	G. Rotgans	Rotterdam	29 Sept.	de Weerdt, Ruijl & Co.
〃	—	〃	bark	Vier Gebroeders	C. F. Brink	〃	16 Oct.	B. Kopersmit & Co.
〃	—	〃	〃	Almelo	R. P. Tjebbes	Indramaijoe	20 Jan.	Schimmelpenninck & Co.
〃	—	Zweedsch	brik	Mary	Silversparre	K. d Goede Hoop	17 Dec.	J. Cezard & Co.
〃	—	〃	schip	Gerda	E. A. Jansson	Geelong	1 Jan.	Paine, Stricker & Co.
〃	—	Nederlandsch	bark	Koning Willem II	G. van Eijk Menkman	Australie		B. Kopersmit & Co.
〃	—	Bremer	schip	Franklin		Melbourne		C. Bahre & G. Kinder.
〃	28	Nederlandsch	bark	Patriarch Samhiri	Leon	Rotterdam		de Weerdt, Ruijl & Co.
〃	29	〃	〃	Capelle		Sydney		J. Cezard & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Januarij	27	Ned. Indisch	bark	Fathal Karim	Sech Bafagie	Soerabaija
〃	28	Amerikaansch	〃	Brothers	H. C. Combos	Amerika
〃	—	Nederlandsch	〃	Cortgene	D. Dunlop	Rotterdam
〃	—	〃	〃	Tasmania	B. J. Jonker	Samarang en Soerabaija
〃	—	〃	〃	Afrika	Mannoury	Soerabaija
〃	29	Nederlandsch	〃	Gebroeders Houtman	P. J. Bax	Soerabaija
〃	—	Bremer	〃	Concordia	Wessels	Samarang

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Eva Johanna*	H. de Boer		Haager & Schuurman.
〃	〃	Anna Paulowna*	W. Bek Wz.		〃
〃	〃	E. W. van Dam van Isselt	J. Kolm		〃
〃	〃	Zeenimph*	J. W. J. W. Elias	Samarang en Soerabaija	〃
〃	〃	Admiraal Piet Hein*	L. Hazewinkel		〃
〃	〃	Lewe van Nijenstein	Borchers		〃
〃	schip	Nederland*	P. Hoekstra		〃
〃	〃	Jupiter	P. Burggraaf		〃
〃	brik	Karel August	A. Huizer		〃
〃	schip	Hebe	A. H. Kiehl		Schimmelpenninck & Co.
〃	bark	Constance	Kimmerer		〃
〃	〃	Jacobus	van Loon		〃
〃	〃	Canton	H. J. Tweehuys		〃
〃	〃	Eduard Marie	Remmers		〃
〃	〃	Metalen Kruis	J. P. Zuurdeeg		〃
〃	〃	Almelo	R. P. Tjebbes		〃
〃	brik	Christiaan Louis	de Vos		〃
〃	〃	Joan Jacob	Wilphorst		〃
〃	bark	Amboina	W. H. Rusman		Reijnst & Vinju.
〃	4 mast	schoener Argo*	van Teutem	Exp. Boni	〃
〃	schip	Jason	J. Laurens		〃
〃	〃	Triton*	Adriaans		〃
〃	bark	Twee Anthony's*	van Rijn van Alkemade		〃
〃	〃	Derkina Titia*	P. Esink		Dümmler & Co.
〃	schip	Hollandia*	C. C. Ruige		〃
〃	bark	Regina Maria*	S. Ouwehand		Maclaine, Watson & Co.
〃	schip	Zeelandia*	W. Blankhert		〃
〃	〃	Louis Meijer*	O. Hazewinkel		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	〃	Twee Cornelissen	J. C. Krije	Chéribon en Samarang	〃
〃	〃	President Plate*	J. C. Hartsen		〃
〃	bark	Voorwaarts*	G. F. Bus		〃
〃	brik	Diana	Masdorp		〃
〃	bark	Jeannette en Agatha	C. Kleijndert		〃
〃	〃	Henriette*	J. M. van der Veer		C. Bahre & G. Kinder.
〃	〃	Haamstede*	H. H. de Boer		van Ommeren, Rueb & Co.
〃	〃	Almonde	Surie		〃
〃	〃	Admiraal de Winter*	Jansen		〃
〃	schip	Oldenbarneveld*	F. N. Hoek		〃
〃	〃	Burgemeester Hoffman	N. A. Dijkema		〃
〃	schoener	Helmers	A. Messen		〃
〃	bark	Constantia*	E. Vonck		〃
〃	〃	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Eensgezindheid*	B. G. Flik		〃
〃	〃	Willem de Clercq*	P. Ouwehand	Soerabaija	〃
〃	〃	Schoonderloo	D. Kruijt	Soerabaija	〃
〃	〃	Vier Gebroeders*	C. J. Bunk		〃
〃	〃	Koning Willem II	G. van Eijk Menkmen		〃
〃	schip	Biesbosch*	J. H. Mugge		〃
〃	〃	Agneta*	R. Grivel qq	Samarang en Soerabaija	〃
〃	brik	Willem Eggerts*	Faber		de Weerdt, Ruijl & Co.
〃	bark	Fortuna*	de Ligny		〃
〃	〃	Thetis	J. Visser	Japan	〃
〃	〃	Ferdinand en Louis	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
〃	〃	Java's Welvaren*	Doornbos		Paine, Stricker & Co.
〃	〃	Odilia Magaretha	Hazelhoff	Nederland	J. Cezard & Co.
〃	schip	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		〃
〃	〃	Doggersbank	Wens	Pecalongan	〃
〃	〃	Admiraal de Ruijter	B. Koster	Golf van Perzie	E. Moormann & Co.
Nederl. Ind.	bark	Fathool Mobark*	Kassan	Samarang	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	〃	Vernon	van Nooijen	Soerabaija en Koetei	〃
〃	schip	Faidool Mobark*	Hemza	Soerabaija	〃
〃	brik	Fathul Seroer*	Sech Alie Bagoi	Soerabaija	B. J. Jacobs.
〃	〃	Atiafool Rachman*	Sech Oemar Bafadal	Soerabaija	〃
〃	bark	Generaal Michiels*	D. de Wilde	Japan	Haager & Schuurman.
〃	brik	Zwaluw*	P. P. Bloem	Japan	〃
〃	〃	Jeannette Maria*	J. G. Danekes		T. Crone,
〃	bark	Marianne Antoinetta*	J. Winter		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Java*	J. Worthington		Schimmelpenninck & Co.
Engelsch	schip	Empress	Malone		Hunter, Houghton & Co.
〃	bark	Caroline Elizabeth*	Pascod		〃
〃	〃	Ravensworth*	Applety		Maclaine, Watson & Co.
〃	brik	Triton*	R. W. Sharpe	Australie	〃
〃	〃	Silver Cloud*	T. Challis	Samarang	Tolson, Hunt & Co.
〃	bark	Isle O. May*	Burgess	Singapore	Borneo Company Limited.
〃	〃	Augusta Max*	Banks	Australie	Adam & Co.
〃	brik	Collingwood*	W. Spence	Singapore	Martin, Dyce & Co.
〃	〃	J. C. Ross*	R. Ballard	Cocos Eilanden	Wilson & Co.
〃	schip	Generaal Wyndham*	Wilson		〃
Fransch	bark	Albert Cezard*	Le Bozec	Frankrijk	J. Cezard & Co.
〃	〃	Vizir*	Lhotellier	Bordeaux	E. Moormann & Co.
〃	schip	Benjamin*	Durouxguithen	Havre	Dümmler & Co.
Amerikaansch	〃	Robert Patten*	Donnell		Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Time*	Homer		Paine, Stricker & Co.
〃	〃	Oriental*	Whipple	Boston	〃
Hamburg	bark	La Rochelle*	Meijer		Metzendorff, Wilmans & Co.
〃	brik	Gustav*	Nielsen		〃
〃	schip	Neumuhlen*	Heuer		〃
〃	〃	Podesta*	Angelbeck		〃
〃	bark	Siwa*	Brorsen		〃
〃	〃	Catharina*	Hansen	Nederland	〃
〃	〃	Helene*	Range	Sydney	C. Bahre & G. Kinder.
Hanover	schip	Kroonprins Ernst August*	Meijer		〃
Deensch	〃	Nordskod*	H. Hansen	Nederland	〃
Bremer	brik	Ocean*	Farrelmann		〃
Zweedsch	bark	Fanny*	Wulffe		J. Cezard & Co.
〃	〃	Mary*	Silversparre		〃
〃	brik	Auguste en Meline*	Von Lübche		Metzendorff, Wilmans & Co.
〃	〃	Sildpolen*	Söderberg		〃
〃	〃	Diadem*	Hansson	Nederland	〃
〃	schip	Oscar I*	Blomquist		Pitcairn, Syme & Co.
〃	〃	Gerda*	Jansson		Paine, Stricker & Co.
Oldenburgsch	bark	Sewa*	Hopker		Busing Schröder & Co.

De Particulieren schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	13	Zw.	brik	Emma	Noordwall	Batavia
〃	15	Ned.	bark	Minister Thorbecke	C. van Duijn	Tagal
〃	17	N. I.	〃	Pilades	A. de Wolff	Macao
〃	—	〃	stooms.	Batavia	Neijts	Soerabaija
〃	—	〃	bark	Sara Eleonora	D. Schijmer	Batavia
〃	20	Ned.	〃	IJssel	C. Maarschalk	Soerabaija
〃	—	〃	〃	Alcyone.	H. C. Haacke	Batavia

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	14	Ned.	bark	Johannes Geertruida	P. Flens	Boni
〃	—	〃	schip	Elizabeth	H. A. Harms	〃
〃	—	〃	〃	Susanna Elisabet	C. Ouwehand	〃
〃	—	〃	〃	Electra	H. Wegman	〃
〃	—	〃	〃	Alblasserdam	J. F. Hoen	〃
〃	—	Z. M.	stooms.	Groningen kapt. lt. t/z	dit Dubicart	〃
〃	—	〃	stooms.	Phoenix lt. t/z 1ste kl.	W. B. F. Escher	〃
〃	—	Ned.	brik	Anna	van de Valk	Nederland
〃	20	N. I.	schoen.	King Wan	Hormat	Kottee
〃	—	〃	bark	Kim Goah	Sokia Sing	Rembang

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN
Nederlandsch....	schip	Princes Amelia	L. W. v Rhijn v Alkemade	Nederland	Dorrepaal & Co.
〃	〃	Philips van Marnix	E. van Duijn	Batavia	B. Kopersmit & Co.
〃	bark	Valparaiso	E. J. Kok	Nederland	Dorrepaal & Co.
〃	〃	Abel Tasman	J. R. Rijken	〃	B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Minister Thorbecke	C. van Duijn	〃	Dorrepaal & Co.
〃	〃	IJssel	C. Maarschalk	Batavia	〃
〃	〃	Alcyone	H. C. Haacke	Ned. over Soerabaija	〃
Nederl. Indie....	〃	Atitor Rachman	Koesuin	Banjerm.	Gezagvoerder.
〃	〃	Emelie	J. B. Perry		〃
〃	〃	Ellen	F. A. P. Wentholt	Cheribon	B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Sara Eleonara	D. Schuijmer		Dorrepaal & Co.
〃	〃	Pilades	A. de Wolff		Gezagvoerder.
〃	schoener	Hap Eng	Tan Kie		〃
Fransch...........	schip	Camoëns	V. Goussiaume	Frankrijk	Dorrepaal & Co.
Bremer............	bark	Marie	Schwartje		Wermuth & Co.
Zweedsch..........	brik	Emma	Th Noordwall	Stokholm	MacNeill & Co.

Aangekomen Schepen te *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	15	Ned.	bark	Noordbraband	H. K. Bok	Batavia
〃	—	Zw.	〃	L. A. Bang	P. J. Morh	〃
〃	—	Hamb.	〃	Adolph	E. C. Kross	Singapore
〃	—	N. I.	〃	Fathool Wadoet	S. T. Masaija	Koetei
〃	16	Ned.	〃	De Stad Nijmegen	Cruijs	Banjoewan.
〃	—	N. I.	〃	Arief Banjarmaus	Saleh	Banjermass.
〃	—	Ned.	〃	Tagal	Gobol	Batavia
〃	—	〃	〃	Johanna en Louisa	Popken	〃

Vertrokken Schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	15	Eng.	bark	Lismoyne	W. Dempster	Nederland
〃	—	Fr.	〃	Ville de Paris	Marillet	Frankrijk
〃	16	Eng.	〃	Sydney	Grant	China
〃	—	Ned.	〃	Laura en Adèle	van Noel	Nederland
〃	—	N. I.	stooms.	Batavia	Neijts	Batavia
〃	—	〃	bark	Said Maskoor	Hadjie Achmat	Koetei
〃	—	〃	〃	Alnoer	S. Marzoekie	Batavia
〃	—	〃	kotter	Krabbe	Mardam	Pasoeroean
〃	—	〃	〃	Little Tot	Katjoong	〃
〃	—	〃	schoen.	Venus	Djan	Balie (Badong)
〃	17	〃	stooms.	Padang	Schipper	Moluccos
〃	—	〃	schoen.	Fearnot	Fabritius	Makasser
〃	18	〃	stooms.	Palembang	Rooseboom	Batavia
〃	—	〃	schoen.	Klara	Sahat	Banjoewan.

In lading liggende schepen *te Soerabaija*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING	AGENTEN.
Nederlandsch....	bark	Stad Schiedam	T. Wulp		Fraser Eaton, & Co.
〃	〃	Bellatrix	van der Wijk		〃
〃	〃	Louise Jacoba Johanna	Baumgarten		〃
〃	〃	Drie Vrienden	L. P. Anderson		〃
〃	〃	Landbouw	Kleijnenberg	Exp. Boni	〃
〃	〃	Jacob	Borger		Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
〃	〃	Provincie Drenthe	Beckering	Holland.	Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Wildeman	Driest	〃	〃
〃	〃	Jan Schouten	Coeningh Meijer		〃
〃	〃	Prins Frederik der Nederlanden	de Wit		〃
〃	〃	Zaanstroom	Schaap		〃
〃	〃	O. I. Packet	Postma		〃
〃	brik	Henriette	Robinson	Batavia	〃
〃	bark	Jhr. van der Wall van Puttershoek	Lammers	Amsterdam	〃
〃	〃	Everdina Elizabeth	Tonjes		Ruyl, Cramer & Co.
〃	〃	Laurens Koster	Koenen		〃
〃	〃	Koerner	Rotgans		〃
〃	〃	Kinderdijk	Zwanenburg		〃
〃	〃	Tagal	Lammerts	Nederland.	〃
〃	〃	Eersteling	Mann		J. F. van Leeuwen & Co.
〃	〃	Ary Scheffer	Kunst		〃
〃	〃	Delfshaven	Schaap qq.		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Pictura	Vogel		〃
〃	schip	Baltimore	Brakke		〃
〃	bark	Louise	P. Buijs Jr.	Nederland.	〃
〃	〃	Johannes Albertus	J. C. Loudt		B. J. van Eck & Co.
〃	〃	Stad Nijmegen	H. P. Cruijs		〃
〃	〃	Bezoekie	van Bueren	Rotterdam.	Anemaet & Co.
Nederl. Indie....	〃	Wilhelmina Cox	Deibel		Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
〃	〃	Macassar	Smith		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Ambon	Hugenholtz		〃
〃	〃	Samarang Packet	Scheel	Batavia	Hill, Broekman & Co.
〃	bark	Scotch Lassie	McKenzie	Moluccos.	〃
Engelsch.........	brik	Princess	G. Sargent		Mc. Milan, Marten & Co.
〃	bark	Sophia Fraser	Wilson	China.	Hilll, Broekman & Co.
〃	〃	Archilles	Hart		Major, Matzen & Co.
Hamburgsch.......	〃	Manila	Behrens	Cork	Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
〃	schip	Adolph	Kross	〃	〃
Zweedsch.........	〃	Prins Oscar	Oberg	Stockholm	Fraser, Eaton & Co.
〃	〃	L. A. Bang	Mork	〃	〃

Kort Handelsberigt van China.

Hongkong, 30 December 1858.

Slechts zeer weinig vond in invoer plaats, 500 balen Bombay Katoen werden verkocht; zoo ook 3000 stuks grauwe Shirtings. Rijst is iets verbeterd. De haven is opgevuld met schepen, die lading zoeken. Te Canton wordt eenige verbetering ondervonden. 2.500 balen Katoen en 17000 Shirtings zijn verkocht. In andere goederen vonden eenige verkoopen plaats. Slechts 9 chops Thee kwamen aan en de nog te verwachten voorraad kan niet boven de 30 chops gerekend worden. Vrachten naar Londen £ 2 @ £ 2.10.

Te Fuh-Chau heerscht bedrijvigheid in Thee en de prijzen zijn gestegen. Vrachten naar Londen £ 3, naar New-York $ 10. Te Shanghae is de invoer ook iets verbeterd. Geene nieuwe aanvoeren van Thee vonden plaats. Slechts 64 chops van den nieuwen oogst kwamen ter markt, en men berekent den geheelen aanvoer op 150 chop.

Gedurende de laatste 14 dagen zijn de volgende schepen naar Engeland vertrokken. Van Shanghae, de Amicus met 498.600 ℔ thee en 1.293 balen Zijde; de Ackbar met 879.900 ℔ Thee en 645 balen Zijde; en de John Masterman met 715,600 ℔ Thee en 703 balen Zijde. Van Fuhchau vond geen vertrek plaats. Van Canton, de Dora met 980.200 ℔ Thee. Van Macao, de Lydia met 613.700 ℔ en de Wynaud met 610 000 ℔ Thee. De stoomboot *Norna* nam 2.157 balen Zijde voor Southampton in en 465 balen voor Marseille; de stoomboot *Malabar* omstreeks 2.382 balen voor eerstgenoemde en 296 balen voor laatstgenoemde haven. De geheele uitvoer van Thee en Zijde bedraagt tot heden 28 218 000 ℔ Thee en 44.465 balen Zijde. De geheele uitvoer van zijde naar Marseille was 8.881 balen.

De geheele uitvoer Thee naar de Vereenigde Staten tot heden bedroeg, gedurende dit saisoen 16 719 800 ℔.

Kort Handelsberigt van Manila.

20 December 1858.

De staat van den oogst op de Philippijnen is uitmuntend, voor al wat Suiker en Hennep betreft in Pampanga en Albay.

De prijzen te Manila waren.

Hennep. Vast 5 $ 50 @ 5 $ 56 voor gewone en $ 94 @ 6 $ voor Sorsogon; omstreeks 20,000 pic. waren gedurende de laatste 14 dagen aangebragt.

Suiker. Omstreeks 10,000 pic. No. 2 witte Suiker, werden ad 7 $ @ 7 $ 25, en 4000 bruine Pampanja ad 6 $ verkocht. 5000 picols van Cebu stonden genoteerd op 4 $ 73 @ 5 $ 19; 150 pic. Taal werden ad 4 $ van de hand gezet.

Rijst. 11000 pic. per *Industry* van Lombok aangebragt, werden voor 2 $ goud verkocht. Eene lading van de provincie La Union werd voor 3 $ de Cavan genomen.

Sapanhout. Omstreeks 2.537 picols werden, de laatste 14 dagen, aangevoerd en ad 1 $ 75 @ 2 $ 06 verkocht.

Huiden. Slechts 540 picols kwamen aan; zij werden ad 6 $ 50 @ 18 $, naar de hoedanigheid verkocht.

Indigo. Geen verkoopen vonden plaats.

Vloeibare Indigo (Tintarron) werd tegen den lagen prijs van 3 $ 75, half zilver, half goud van de hand gezet.

Pek. 2.770 koeken werden ad 11 $ 50 @ 14 $ 50 verkocht.

Rotting 227,000 ad 2 $ 50 @ 2 $ 75 werden verkocht.

Biche de mer. Geen vraag.

Kokosolie. Omstreeks 400 kruiken werden ad 3 $ 50 @ 4 $ verkocht; de voorraad bleef 280 kruiken.

Vrachten op Londen £ 1.5 voor Suiker, £ 2 voor Hennep en Huiden; £ 3 van 50 voet tabak enz. Naar de Vereenigde Staten 5 $ voor Suiker en Hennep. Naar Australie £ 2 @ £ 2.5 voor Suiker; £ 3 @ £ 3.10 voor Hennep en Sigaren.

HANDELSBERIGTEN.

Te BATAVIA, den 23sten Januarij 1859.

Arak, *f* 60,—
Koffij, Java 32,—
——— Padang 32,25—
Suiker, witte No. 16. *f* 17.50 @ *f* 18.—
Rijst, Indramaijoe niet aan de markt.
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 140,— @ *f* 150,—
——— 〃 〃 2de 〃 *f* 120,— @ *f* 140,—
——— Carga *f* 100,— @ *f* 110,—
Wisselkoers op Holland 100 @ 101 % 6 maanden na dato.
〃 〃 Engeland, *f* 11,50 P. St. 6 maanden zigt.

Te SOERABAIJA, den 20sten Januarij 1859.

Suiker No. 16 ℔ picol *f* 17 5/8 @ *f* 18,—
Koffij nominaal.
Rijst, (carga) ℔ koyang *f* 120, @ *f* 130,—
〃 (witte) 〃 〃 *f* 145, @ *f* 150,—
Koehuiden ℔ 100 stuks,
Arak. ℔ legger, *f* 50,—
Olie (Klapper) ℔ picol, *f* 14.—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten.
Rotting, *f* 8.— @ *f* 8 1/2,—
Wisselkoers, @ 101 %.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te **Batavia** *van den 15 tot en met den 17 Januarij 1859.*

Aanvoer.

Van China en Singapore per Bremer bark *Ocean*, gez. Paulman, agt. C. Bahre en G. Kinder.

12 roll. Chin. matten, *Gezagvoerder*.

Van Bordeaux per Fr. bark *Johanna*, gez. Wetzie, agt. C. Bahre en G. Kinder.

25 vn. wijn, 523 kn. do. 2 vn. brandy, 640 kn. do. 150 do. azijn, 25 vn. do. 125 md. champagne, 100 ks. likeuren, 13 do. provisien, 3 coll. do. 1 kt. machine, 4 do. olie, *J. Cezard en co.*
16 kn. papier, 300 do. wijn, 20 vn. do. 1640 kn. brandy, 200 do. olie, 50 do. likeuren, *Agenten*.
606 kn. wijn en brandy, 18 vn. do. 2 do. azijn, 25 kn. do. 25 coll. provisien, 103 kn. do. 12 do. likeuren, 9 do. siropen, 18 do. vruchten, 6 do. kurken, 2 do. cognac, *Order*.
1 kt. diversen, *du Puy*.
150 kn. wijn en cognac, *B. Kopersmit en co.*
227 kn. cognac. 25 do. champagne, 15 bn. kurken, 50 kn. wijn, *Haager en Schuurman*.
50 kn. wijn, *J. Brown*.
72 kn. dranken enz., *Picart*.
8 kn. wijn, *Klein*.
86 kn. provisien, *Metzendorff, Wilmans en co.*
55 kn. aardewerk, ...
3 coll. modewaren, *Oger, frères*.
100 kn. brandy, 1 do. likeur, *Herment*.
48 kn. wijn en brandy, *van den Biesen en Modderman*.
2 kn. piano's, *Dubray*.
170 kn. brandy, 10 vn. do. *Martin, Dyce en co.*
1 kt. diversen, 10 vn. brandy, *Busing, Schröder en co.*
1 vt. wijn, *de Codrika*.
7 kn. wijn, 2 do. cognac en likeur, *Guex de Coudray*.
9 kn. papier, *Feltkamp, Mispelblom en co.*
70 kn. provisien, *Cassalette en co.*
1 kt. diversen, *van den Broek en Veeckens*.
1 kt. medicijnen, *Wm. Specht Gryp*.
35 kn. wijn, 18 do. papier, *Platon en co.*
50 kn. wijn, *Schimmelpenninck en co.*

Van China per N. I. bark *Generaal Michiels*, gez. de Wilde, agt. Haager en Schuurman.

6 coll. Chin. goederen, *Gaij Yongtjan*.
10 vn. ijzerwerk, 29 coll. Chin. goederen, *Kan Kengtiong*.
1049 coll. papier, 1836 steenen, 1446 ps. aardewerk, 14200 pakk. do. 164 coll. provisien, 049 pakk. paijongs, 2018 coll. Chin. goederen, 200 do. bloempotten, 150 kn. thee, 100 bund. papier, *Tjiong Sientia*.

Uitvoer.

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. bark *Delft*, gez. van Geelkerken, agt. J. Cezard en co.

374 pic. rotting, 500 do. tin, *N. H. M.*

Naar Samarang per N. I. bark *Sara Eleonora*, gez. Schuijmer, agt. Cassalette en co.

23 kn. wit katoen, 3 do. kain pandj., 1 do. doeken. *Tan Hoat*.
60 kn. thee, 1000 do. zeep, 6 do. naaigaren, *Tjia Kiokbie*.
30 vn. azijn, 100 ks. brandy. *Jonker en Zuur*.
2 coll. diversen, *van Ommeren, Rueb en co.*
196 pic. dadels, 5 kn. knoopen, *Gasper en co.*
20 suikerpannen, *Pitcairn, Syme en co.*
3 kn. regalen, *Wolff*.
1 rijtuig, 26 coll. passagiersgoed, *Heydorn*.
95 vn. harst, *Bond*.
12 kn. wijn, 2 do. regaal, *Reynst en Vinju*.
6 kn. lampen, 2 do. glaswerk, 1 do. schilderijen, 6 do. porcelein, 18 do. likeuren, 1 pak bezems, 20 keld. genever, 2 do. bronswerk, 1 pak vuren, 6 roll. matten, 1 pak diversen, 1 copiëer pers, 1 wagentje, *Agenten*.
5 kn. Jap. goederen, 50 vloermatten, 11 kn. wijn, *Gezagvoerder*.
1 rol matten, 1 pic. garen, 1 kt. provisien, 1 do. wijn, 1 doos kleederen, 6 vn. bier, 40 vs. haring, *van Riet en ter Gouw*.
186 coll. gouv, goederen, 30 kn. amphioen, *Gouvernement*.
24 stoelen, *Munder*.

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. schip *Ida Elisabeth*, gez. Kramer, agt. B. Kopersmit en co.

1 kt. .... *Agenten*.
380 tonn. steenkolen, *Aan boord gebleven lading*.
250 pic. rotting, *N. H. M.*
108 led. leggers, *E. Moormann en co.*
1 wagen, 1 bank, 2 consoles, 12 stoelen. 3 tafels. 1 scherm, 2 waschtafels 1 kt. kleinigheden, 2 vloermatten, *Johan*.
1 wagen, *Zakara en Audineau*.

Naar Soerabaija per Ned. bark *Pantalon*, gez. Bruijnseels, agt. Schimmelpenninck en co.

126 hammen, 14 coll. diversen, *Agenten*.

Aan- en Uitvoer te **Macasser** *van den 1 tot en met den 31 December 1858.*

Aanvoer.

Van Singapore per praauw.

1 kt. en 7 corg. geweren, 5 pic. koralen, 4 vn. boslemmermessen, 10 corg. sabels, 14 pic. en 9 corg. koperwerk, 12700 ps. en 122 corg. stalenpannen, 24 pic. lood, 20100 ps. ijzerwerk, 199,996 do. goudwerk, 350 do. gambier, 643 corg. lijnwaden, 4 kn. en 10 st. zijden, 17 pic. ijzerwerk, 2220 ps. dollars, 21 pic. laksa, 2 do. verfstoffen, 43 do. kruid, 1 do. ivoor, 10 do. zaad, 2 do. kamfer, 508 ps. paijongs, 4 vn. koolteer, 300 ps. schoenen.

Van Soerabaija per Ned. bark *Henriette*, gez. Robinson.

7 kn. amphioen, 12 krandj. aardewerk, 10 bn. en 4 kn. lijnwaden.

Van Singapore per praauw.

50 pic. gambier, 7226 do. ijzer en ijzerwerk, 10 do. koperwerk, 3 do. kruid, 3 kn. geweren, 250 ps. stalenpannen, 10100 do. aardewerk, 1 kt. ruwe zijde, 57 corg. lijnwaden. 2000 pic. ijzerwerk.

Van Singapore per praauw.

10400 ps. aardewerk, 560 st, stalenpannen, 4 pic. koperwerk, 5 corg. geweren, 150 do. lijnwaden, 15 pic. spijkers, 25 do. gambier, 3 do. lood, 1400 ps. sp. matten, 1000 do. ijzerwerk, 2 pic. kruid, 20 ps. goudenmatten.

Van Singapore per praauw.

1 kt. geweren, 63 pic. ijzer, 600 ps. stalenpannen, 60160 ps. aardewerk, 12 do. goudenmatten, 182 corg. lijnwaden, 2 kn. gouddraad, 100 doz. boslemmermessen,

Van Soerabaija per N. I. bark *Fathool Wahap*, gez. Sech Alie bin Smeer.

5 kn. manufact., 350 st. aardewerk, 16 krandj. do. 3 kn. Jav. sigaren, 50 pakk. potlooden, 10 doz. reukwerk, 400 keld. arak, 4 tonn. jarakolie, 300 keld. genever, 5300 kn. zeep, 20 pic. koperwerk, 9 kn. en 2 vn. dranken, 3 kn. provisien, 1 do. lederwerk aan kleinigheden.

Van Singapore per praauw.

40 pic. en 15 koij. rijst, 1000 ps. aardewerk, 400 do. ijzerwerk, 2 kn. geweren, 20 corg. Eur. lijnwaden, 20 do. Inl. do.

Van Timor per N. I. schoener *Bee*, gez. Batjo.

180 pic. was, 300 do. sandelhout, 20 do. koffij.

Van Balie per Eng. bark *Tell*. gez. Koch.

6400 pic. rijst.

Van Singapore.

2 kn. amphioen, 5 do. geweren, 12 kanonnen, 2000 ps. paijongs, 2 pic. spijkers, 5 do. lood, 165 corg. lijnwaden.

Van Bima per N. I. schoener *Talaga Tjandie*, gez. Lobette.

20 koij. rijst, 4 do. katjang, 3 do. tamarinde, 1 pic. koffij, 20 do. huiden, 70 ks. vogelnestjes, 3 koij. triepang.

Van Singapore per praauw.

65 pic. kruid, 4 corg. en 1 kt. donderbossen, 8 kn. geweren, 1000 ps. ijzerwerk, 57 pic. ijzer, 44 corg. lijnwaden, 5 corg. stalenpannen, 2 kn. zijden, 120 pic. gambier, 4 do. koralen, 10 do. verf, 1 do. koperwerk, 1 corg. roodgaren, 4050 ps. aardewerk, 1 pic. garen.

Van Singapore per Eng. bark *Horatio*, gez. Holm.

43251 ps. aardewerk, 216 pakk. en 1 kt. ijzerwerk, 404 coll. garen, 200 pakk. diversen, 60 potten aluin, 12 do. peper, 22 vs. en 4 kn. verf, 401 pakken paijongs, 22 bn. zaad, 20 pic. tabak, 100 ps. en 180 vs. stalenpannen, 338 bn. zakken, 23 kn. bladgoud, 8 bn. lampenkouzen, 80 kn. en 4 pakk. provisien, 6 kn. kammen, 4 do. gouddraad, 14 do. lijnwaden, 8 do. amphioen, 1 do. sabels, 48 pakk. huisraad, 20 kanonnen.

Van Balie per praauw.

3 pic. koralen, 2 vn. boslemmermessen, 5 kn. geweren, 3 do. donderbossen, 2 corg. houtwerk, 2 pic. lood, 2 do. kruid, 4500 ps. aardewerk, 1 do. koperwerk, 131 do. gambier, 7600 ps. ijzerwerk, 134 corg. lijnwaden.

Van Batavia per Ned. bark *Drie Gezusters*, gez. Fisscher.

446 kn. lijnwaden, 31 do. papier, 110 vn. en 6 kn. dranken, 90 pic. roodgaren, 16 bn. manufact., 50 vn. messen, 1 kt. gouddraad, 60 keld. lijnolie, 5 kn. en 15 vn. ijzerwerk, 10 vn. glaswerk, 40 do. koperdraad, 100 do. loodwit, 120 blokk. lood, 60 vn. staal, 120 kn. geweren, 2 do. boeken, 2 do. hoeden en petten, 2 do. diversen, 120 coll. aardewerk, 400 vn. en 5 kn. buskruid, 326 stav. en 5 kn. ijzerwerk.

Van Singapore.

16 pic. kruid, 3 corg. donderbossen, 3 do. geweren, 8 do. aardewerk, 5 pic. lood, 8 corg. lijnwaden.

Van Soerabaija per N. I. brik *Antoinette*, gez. Chasteau.

100 vn. en 20 kn. dranken, 550 keld. arak, 100 keld. genever, 100 vs. boter, 400 pic. rijst, 86 do. koperwerk, 30 do. suiker, 3 kn. amphioen.

Van Java per N. I. stoomb. *Menado*, gez. Couteron.

1 bl. en 12 kn. manufact., 105 pakk. koperwerk, 4 kn. koralen, 15 ks. geweren, 61 pic. roodgaren, 3 kn. amphioen, 1 do. lederwerk, 452 ps. souvereigns, 1 kt. regenjassen.

Van Moluccos per N. I. stoomb. *Padang*, gez. Schipper.

4 kn. lijnwaden, 1 do. dingding, 34 pic. tarwe, 12 do. buffelhoorn, 10 do. koffij, 16 do. triepang, *f* 70 recepis, *f* 6556 zilv. munt.

Van Balie per N. I. bark *Snuffelaar*, gez. Oewa Raga.

1000 pic. rijst, 150 do. katjang, 2000 ps. dollars, 9 pakk. witgaren, 16 corg. lijnwaden.

Van Soerabaija per N. I. bark *Antoinette*, gez. Reijnoer.

56 kn. provisien, 30 do. anijs. 20 do. en vn. wijn, bier, enz., 1 kt. diversen 44 ps. koeijen.

Uitvoer.

Naar Boengies per praauw.

25 koij. zout, 16 corg. garen, 60 pic. gambier, 10 corg. koperwerk, 24 ps. geweren, 1 pic. kruid.

Naar Samarang per N. I. bark *Fathool Wahap*, gez. Sech Alie bin Smeer.

1100 pic. koffij, 60 do. mosoëbast, 6 pakk. touwwerk, *f* 15,500 rec. en koper.

Naar Timor per praauw.

1000 ps. paijongs, 3 kn. geweren, 20 ks. koperdraad, 5 keld. arak, 20 pic. kruid, 80 doz. aardewerk, 1 pic. koffij, 18 corg. Eur. lijnwaden, 61 doz. boslemmer messen.

Naar de Moluccos per praauw.

3 kn. geweren, 50 st. stalenpannen, 5000 ps. aardewerk. 4 pic. koperwerk, 4 corg. Eur. lijnwaden, 2 pic. tin, 2 do. ijzerwerk, 40 do. rijst, 1 pic. kruid, 20 bn. amphioen, 7 pic. tabak.

Naar Soerabaija per Ned. bark *Drie Gezusters*, gez. Fisscher.

2950 pic. koffij, 11365 do. sagomeel, 1652 do. pareld'amour, 71 do. karetten 400 do. sago, 221 do. gutta percha, 29 do. wortelhout, 24 do. buffelhuiden, 64 do. rotting, 2 do. regaal.

Naar Rangoe per praauw.

4 koij. zout, 180 pic. rijst, 6 do. gambier, 5 do. tabak, 1 do. suiker, 22 bn. amphioen, 5 kn. anijs, 2 vn. boslemmermessen, 5 kn. geweren, 720 ps. ijzerwerk, 10 sabels, 4 pic. lood, 2 do. koperwerk, 54 ps. stalenpannen, 2 pic. kruid, 5 kn. en 6 corg. lijnwaden, 4 pakk. roodgaren, 6 corg. koperwerk, 15 keld. arak, 20 pic. ijzerwerk, *f* 1500 rec en koper.

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 26 tot en met den 28 Januarij 1859.

Met de Ned. bark Admiraal de Winter, Kapt. Jansen, de Kapt. der Inf. M. de Val en Echtgenoot, de 2de Luit. der Inf. Kraal, de Off. van Gez. der 3de kl. von Ludringer en 99 onderoffic. en manschappen van Rotterdam.

Met het Ned. schip Broedertrouw, Kapt. G. Rotgans, de heer A. H. Helbach van Rotterdam.

Met de Ned. bark Vier Gebroeders, Kapt. C. T. Bunk, de heer J. van Oord van Rotterdam.

Vertrokken Passagiers van Batavia,

van den 26 tot en met den 28 Januarij 1859.

Met de Ned. bark Cortgene, Kapt. D. Dunlop, de heer Th. F. Schill, [illegible] genoot en 4 kinderen, Mevrouwen de wed. le Conge en Nortier, [illegible] le Conge en Tond, 6 kinderen van den heer J. B. Kleijn en 1 [illegible] naar Rotterdam.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP te BATAVIA.